

Undersøkelse om svømmedyktighet 2003

**Gjennomført av: MMI as
Gjennomført for: NSF og NSSR
[November 2003]**

Prosjektinformasjon

- **Formål:**
 - Kartlegging av svømmedyktighet blant 5. klassinger og lærernes kunnskap om dette
- **Målgrupper:**
 - 5.klassinger (10-åring), og fortrinnsvis deres gym-/svømmelærer.
- **Datainnsamlingmetode:**
 - Postale skjema som fylles ut i forbindelse med gym/-svømmetime.
- **Feltarbeid:**
 - 13.oktober - Rekruttering pr. telefon
 - 15.oktober - Utsendelse av spørreskjema til skolene
 - 30.oktober - 1. svarfrist
 - 3.november - Purring pr. telefon
 - 7.november - Siste svarfrist
 - ⇒ Uke 42-45
- **Utvalg**
 - Utvalget ble kvotert på fylker, rekruttering av 5-6 tilfeldig trukket skoler pr. fylke fra bedriftregisteret.
- **Antall intervju:**
 - 1210 elever
 - 86 lærere
 - ⇒ Brutto antall skoler 99, netto antall skoler 86 (svarrespons 87%)
- **Veiemetode:**
 - Resultatene er veiet på antall 5. klassinger fordelt på fylke.
 - Dette utgjør totalt 61 040 elever

Resultater elever

Svømmeundervisning

Spørsmål 7-10

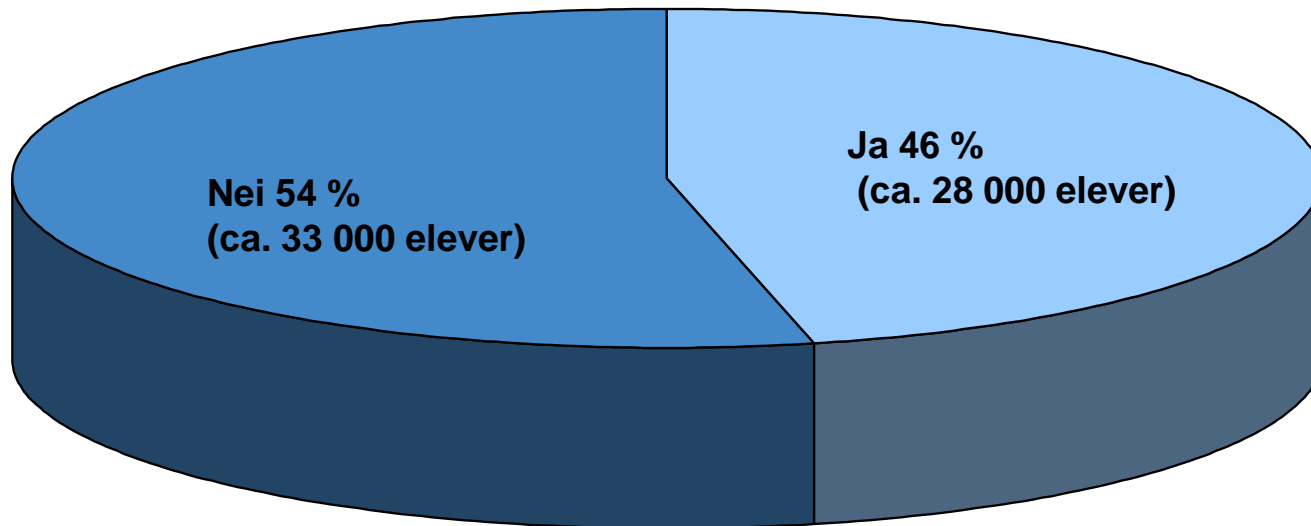
Spm. 7 Har du svømmeundervisning på skolen?

Signifikant ↑ Ja

- Nord 69%
- Midt 64%
- Svømmehall i nærheten 53%

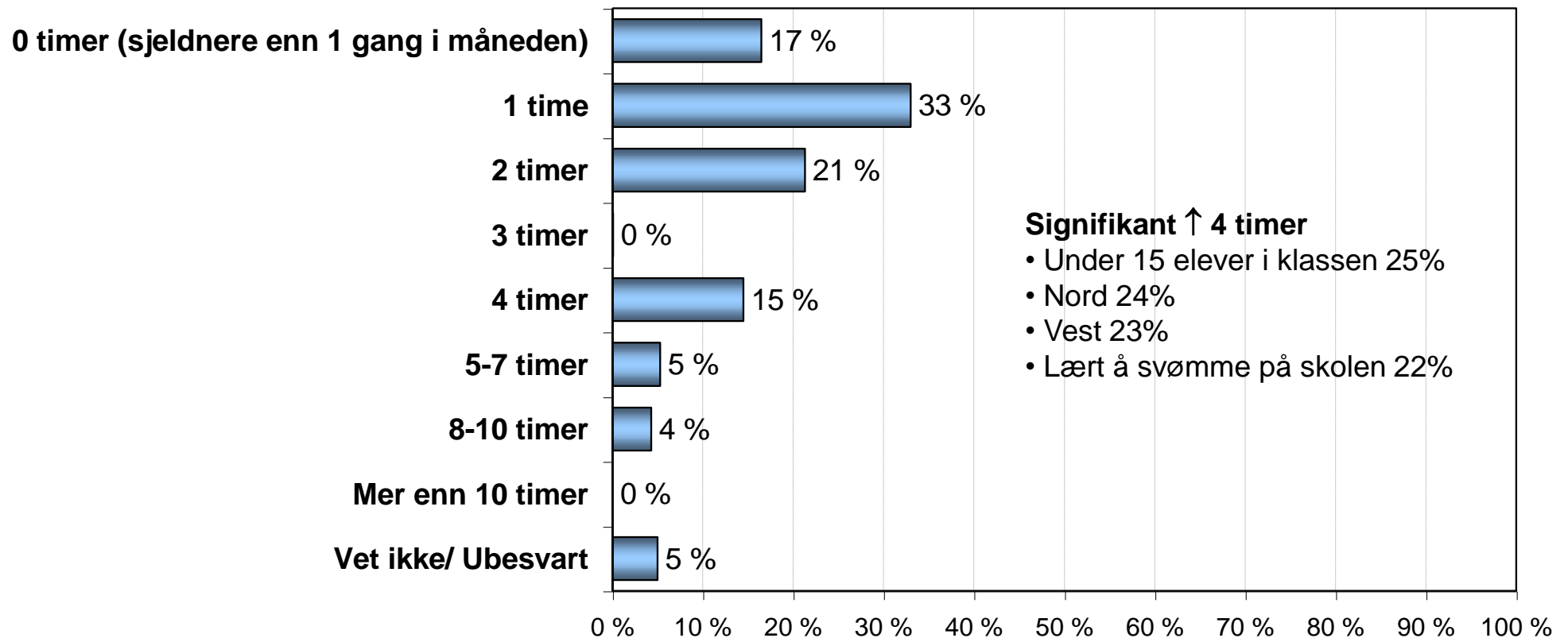
Signifikant ↓ Ja

- Oslo, Buskerud og Vestfold 1-5%

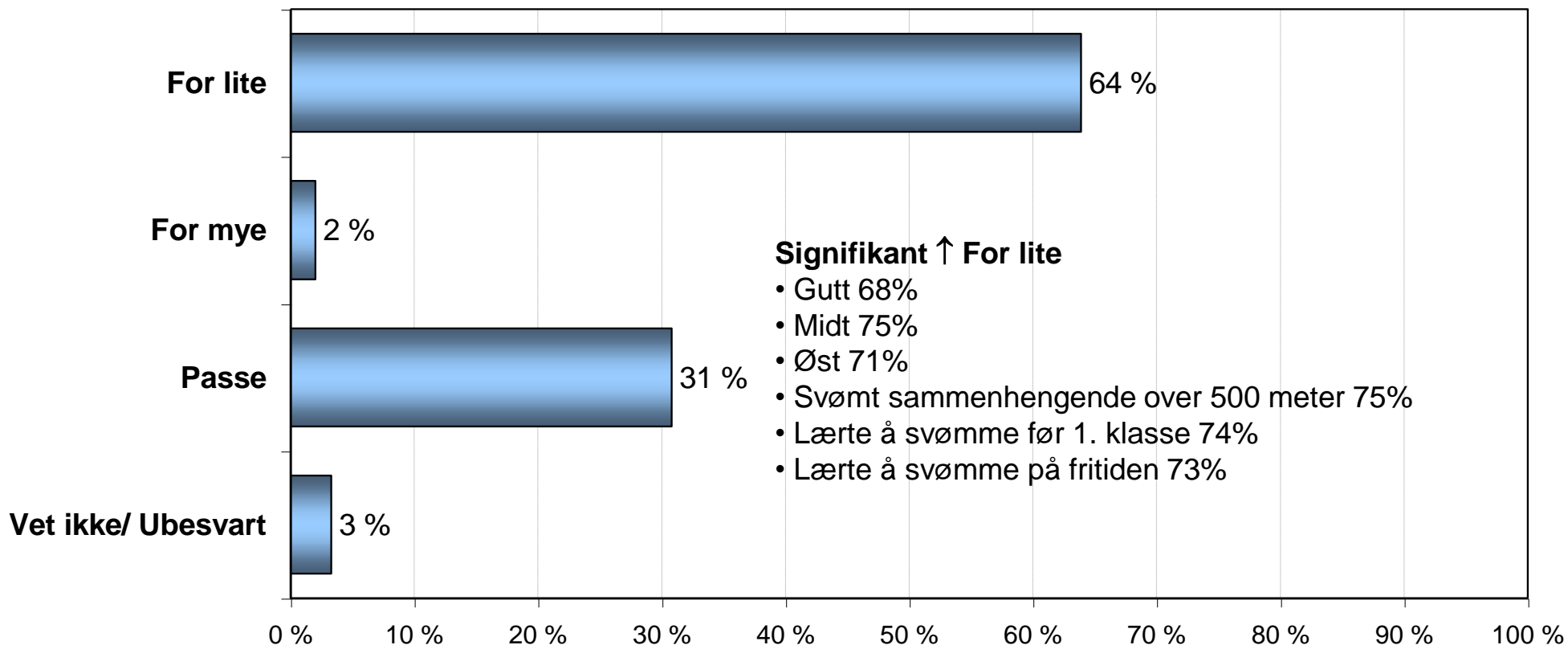
Spm. 8 Hvor mange timer svømming har du i løpet av en måned i skoletiden?

Filter: Har svømmeundervisning i år 46%

Spm. 9 Synes du det er for mye, for lite, eller passe med svømming på skolen?

Filter: Har svømmeundervisning i år 46%

1. Svømmeundervisning

- **46% av elevene oppgir at de har svømmeundervisning på skolen**
 - Dette utgjør ca 28 000 5.klassinger
 - Elever fra Nord-Norge og Midt-Norge oppgir dette i større grad enn elever fra andre landsdeler.
- **Størst andel (54%) av de som har svømmeundervisning oppgir at de har 1-2 timer med svømming i løpet av en måned**
 - 15% oppgir at de har 4 timer per måned, dvs 1 time med svømmeundervisning i uken
 - Elever som har minst 1 svømmetime i uka, er overrepresentert blant de som går i små klasser under 15 elever, og de som bor i Nord-Norge eller på Vestlandet.
- **64% av elevene som har svømmeundervisning synes de har for lite svømming på skolen, mens kun 2% oppgir at de synes det er for mye.**
 - Gutter synes i større grad enn jenter at det er for lite svømming på skolen
 - Elever som bor i Midt-Norge og på Østlandet er overrepresentert blant de som synes det er for lite svømmeundervisning
 - De som er flinke til å svømme, synes i større grad enn mindre flinke, at det er for lite svømming på skolen

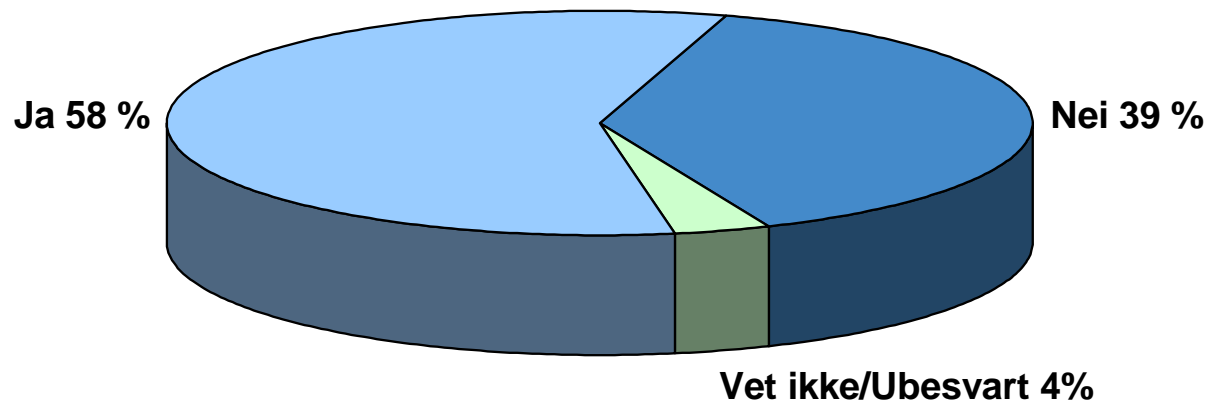
Svømmehall

Spørsmål 13-15

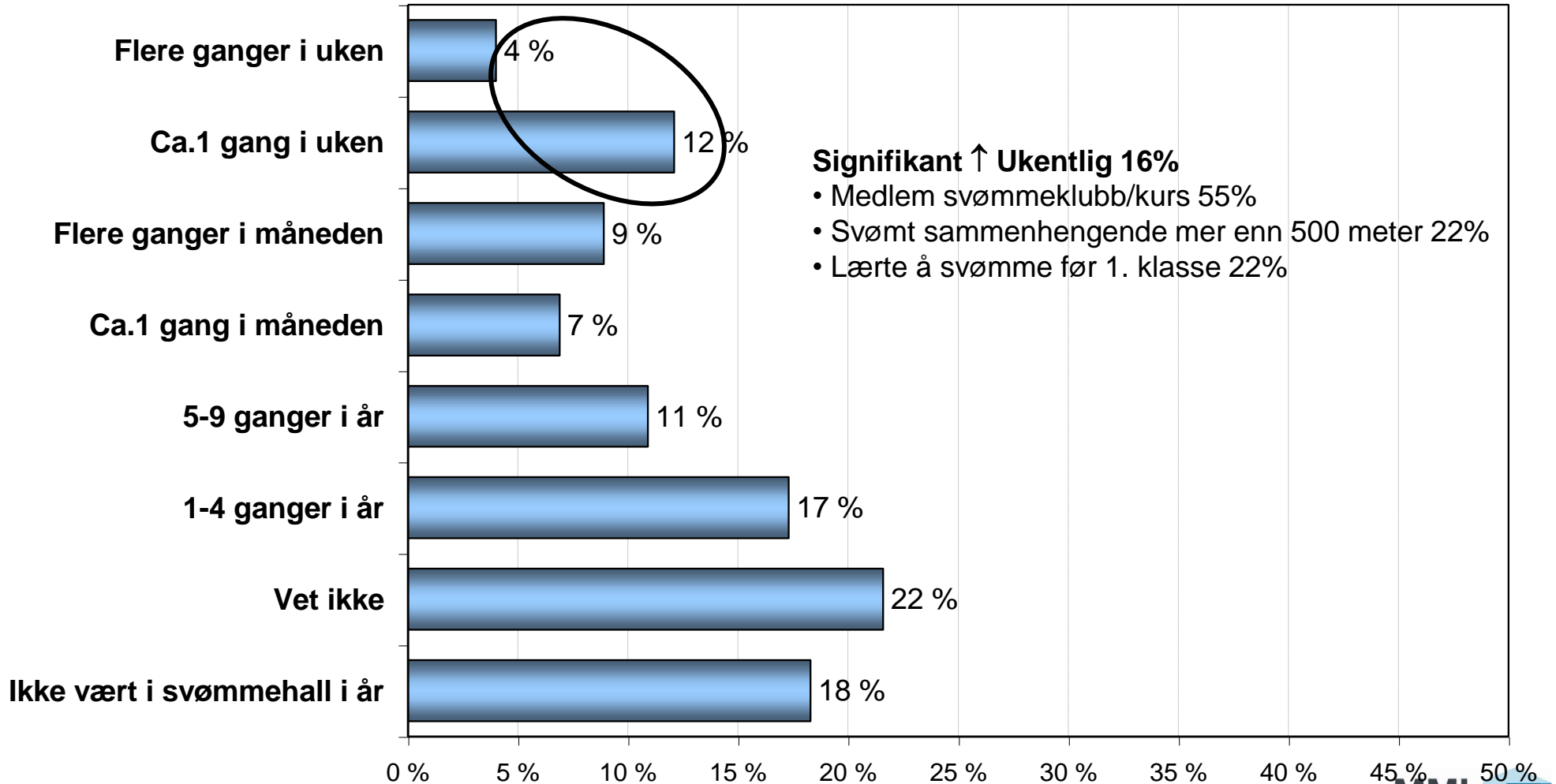
Spm. 13 Er det svømmehall i nærheten av skolen, eller der du bor?

Signifikant ↑ Ja

- Øst 70%
- Har svømmeundervisning 65%
- Lærte å svømme på skolen 63%

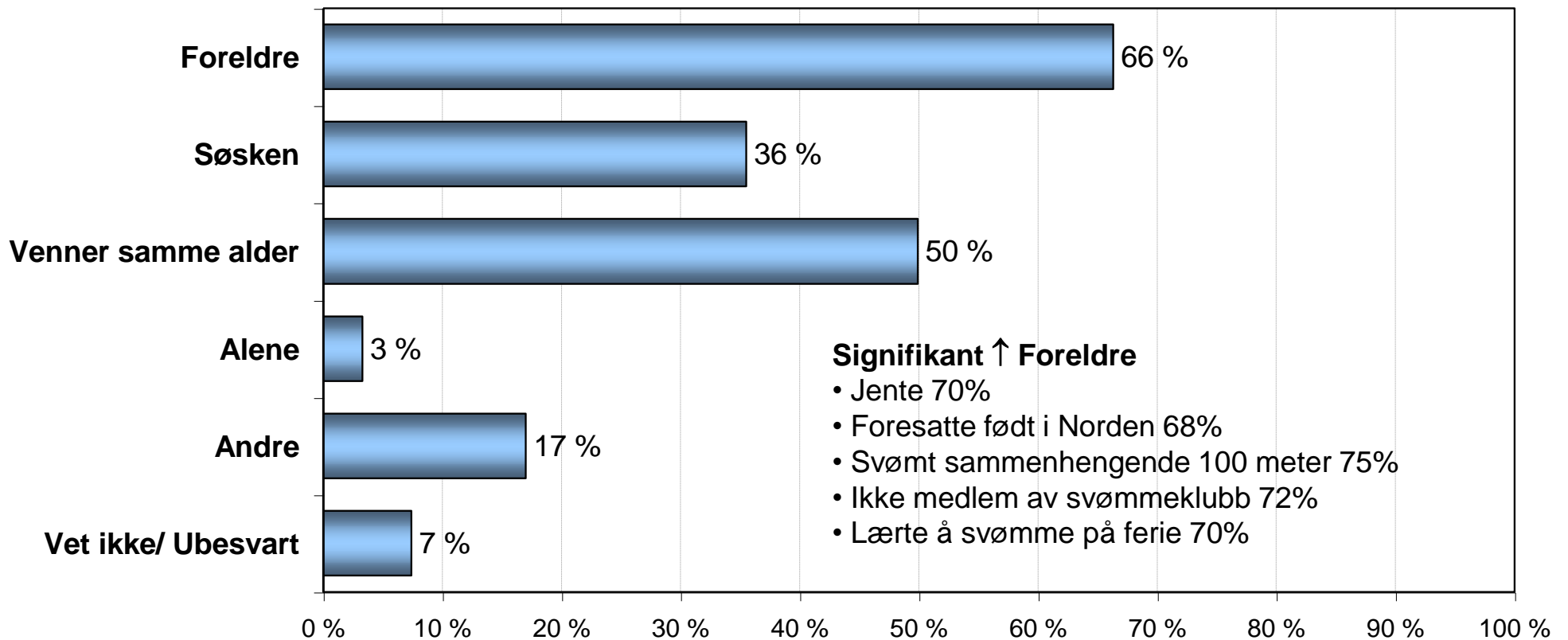

Spm. 14 På fritiden, utenom skolen, hvor ofte har du gått i svømmehall i år?

Spm. 15 Hvem pleier du vanligvis å gå sammen med i svømmehall på fritiden?

Filter: Vært i svømmehall i år 82%

2. Svømmehall

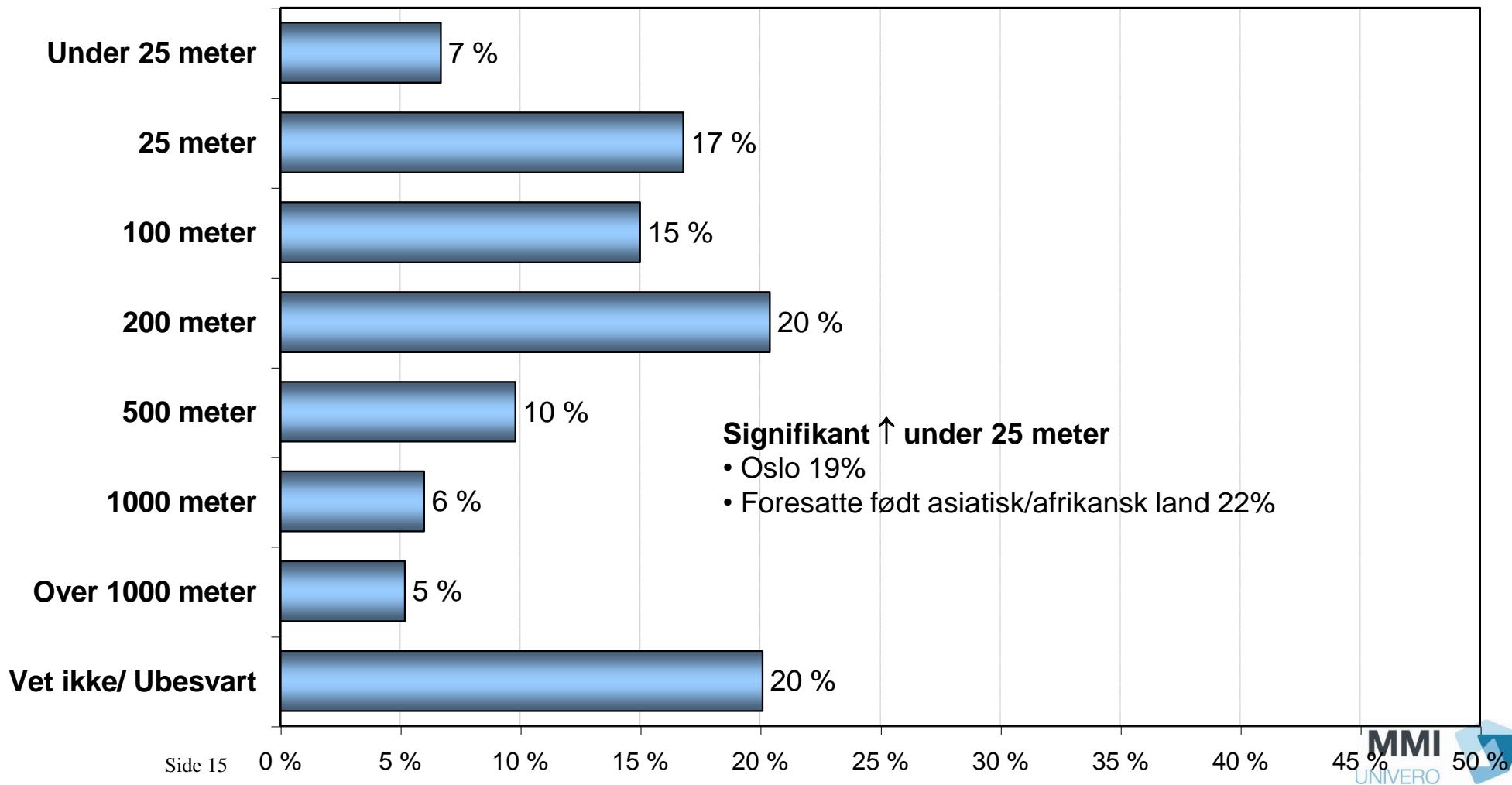
- **Nærmere 6 av 10 (58%) oppgir at det er svømmehall i nærheten av skolen eller hjemmet.**
 - Elever fra Østlandet oppgir dette i større grad enn elever fra andre landsdeler
 - Elever som har lært å svømme på skolen er overrepresentert blant de som har svømmehall i nærheten av skolen eller hjemmet.
- **Besøksfrekvens i svømmehall i løpet av siste året**
 - Ukentlig 16%, månedlig 16%, sjeldnere 28%, ikke vært i svømmehall i år 18%
 - Elever som går i svømmehallen ukentlig, er overrepresentert blant de som er medlem av svømmeklubb/kurs, og blant de som er flinke til å svømme.
- **Det er mest vanlig å gå sammen med foreldre i svømmehallen**
 - Kun 3% går i svømmehallen alene
 - 66% oppgir at de vanligvis går med foreldrene, mens 50% oppgir at de vanligvis går sammen med venner på samme alder
 - Jenter går i større grad enn gutter i svømmehallen med foreldre
 - Elever med nordiske foreldre går i større grad i svømmehallen med foreldrene enn andre
 - De som går med foreldre er overrepresentert blant de som er passe flinke til å svømme, som ikke er medlem av svømmeklubb eller som har lært å svømme på ferie.

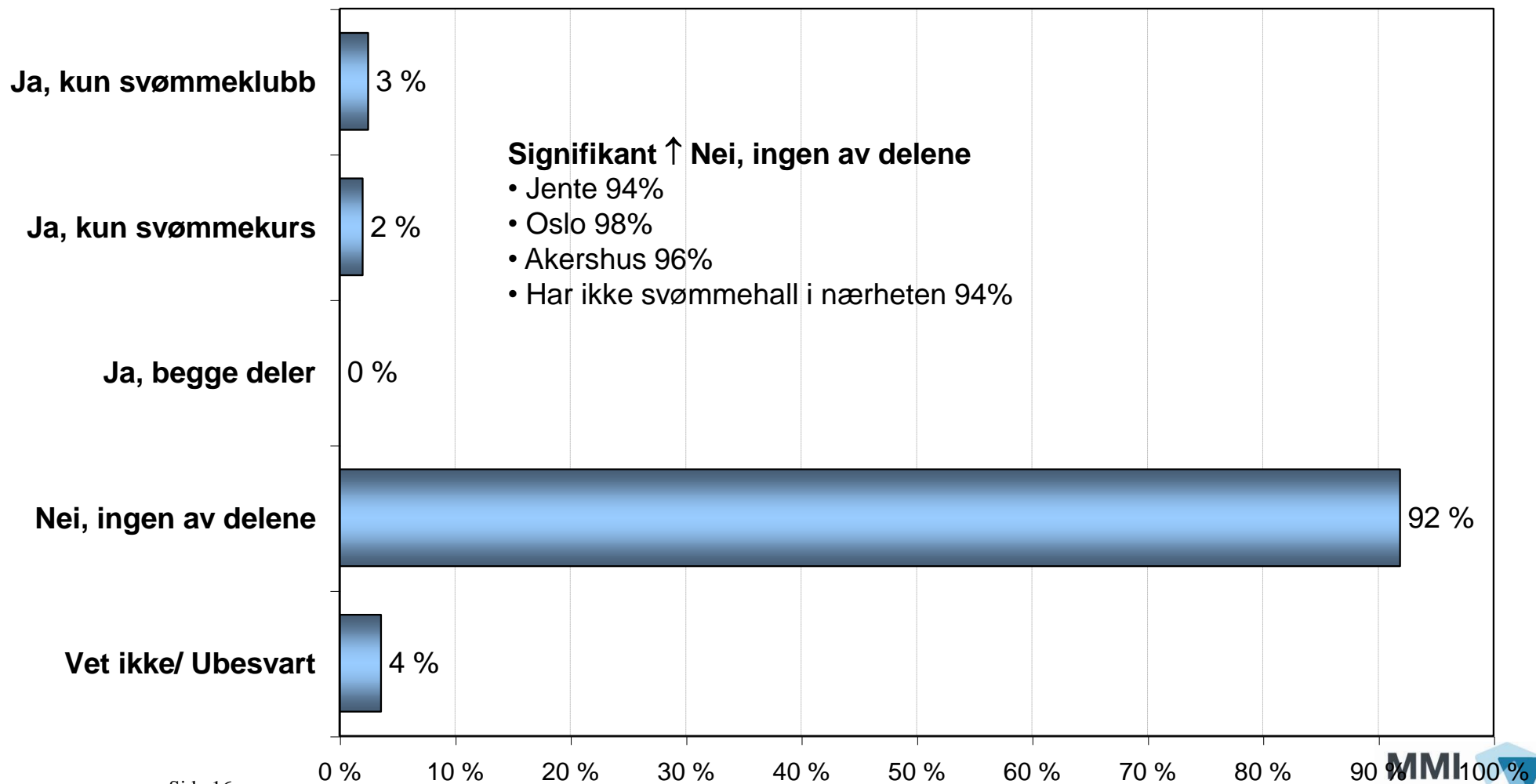
Svømmedyktighet

Spørsmål 10-12, 17-19

Spm. 10 Omtrent hvor langt er det lengste du har svømt sammenhengende (uten flytehjelpemidler) ?

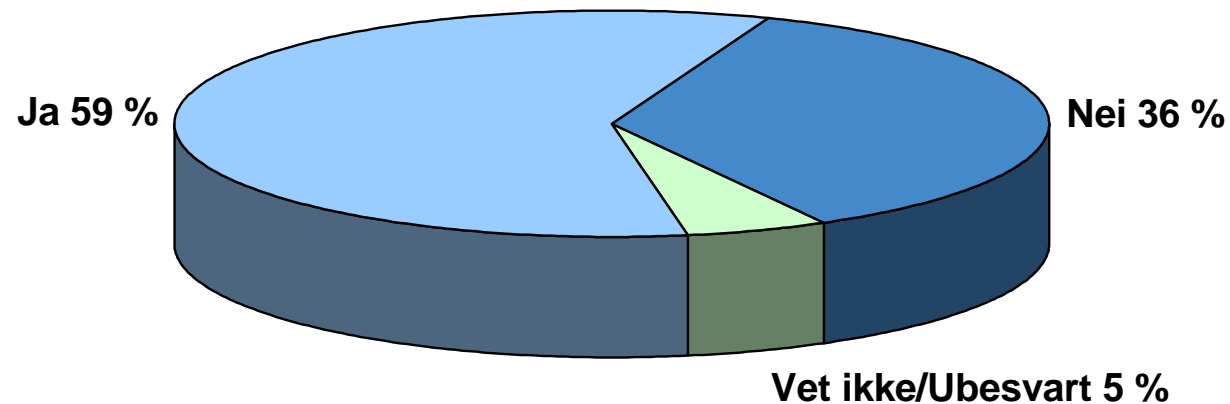
Spm. 11 Er du i dag medlem av en svømmeklubb, eller går du på svømmekurs utenom skolen?

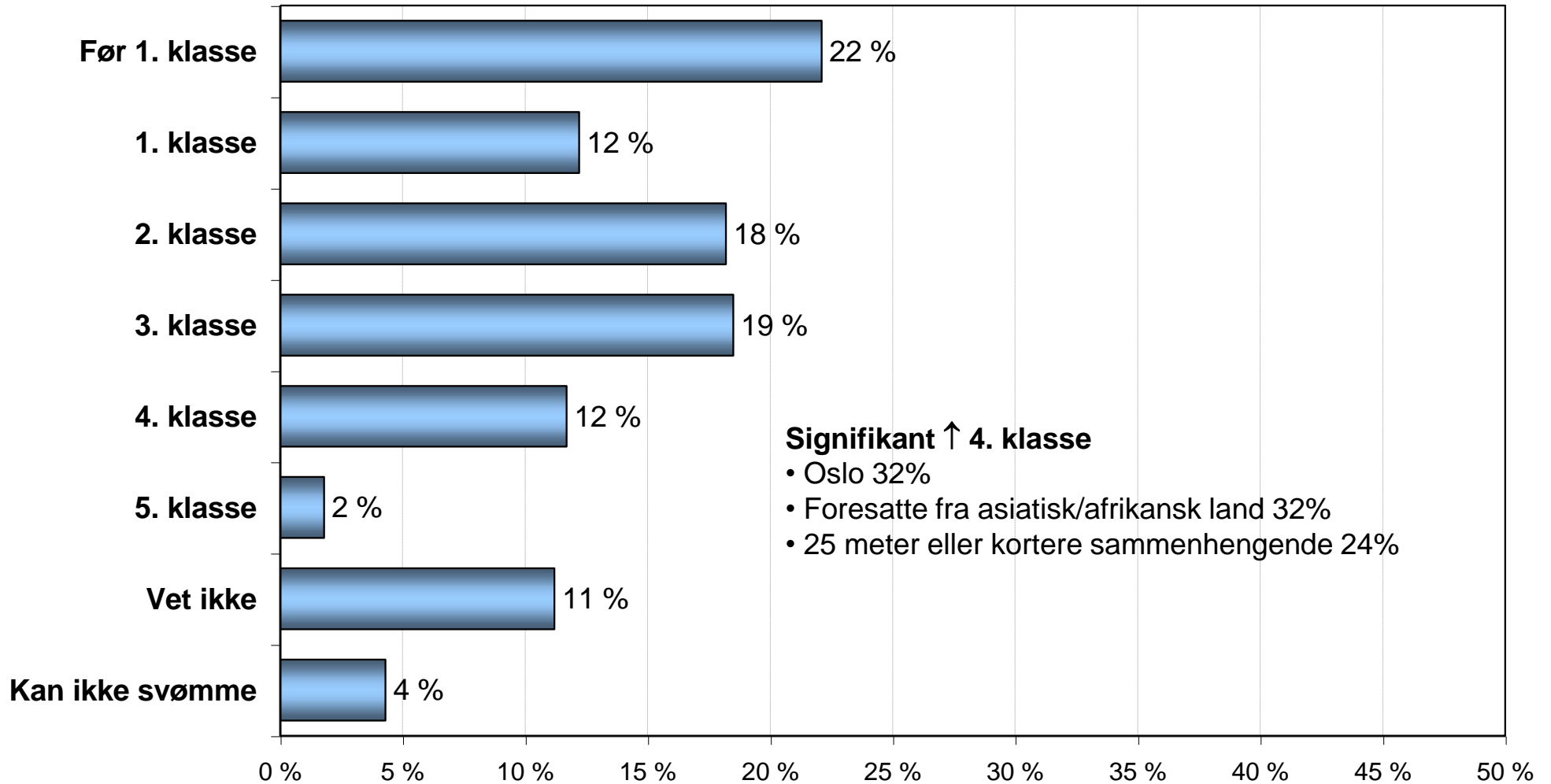
Spm. 12 Har du tatt noen svømmemerker?

Signifikant ↑ Ja

- Under 15 elever i klassen 78%
- Midt 73%
- Vest 66%
- Foresatte født i Norden 63%

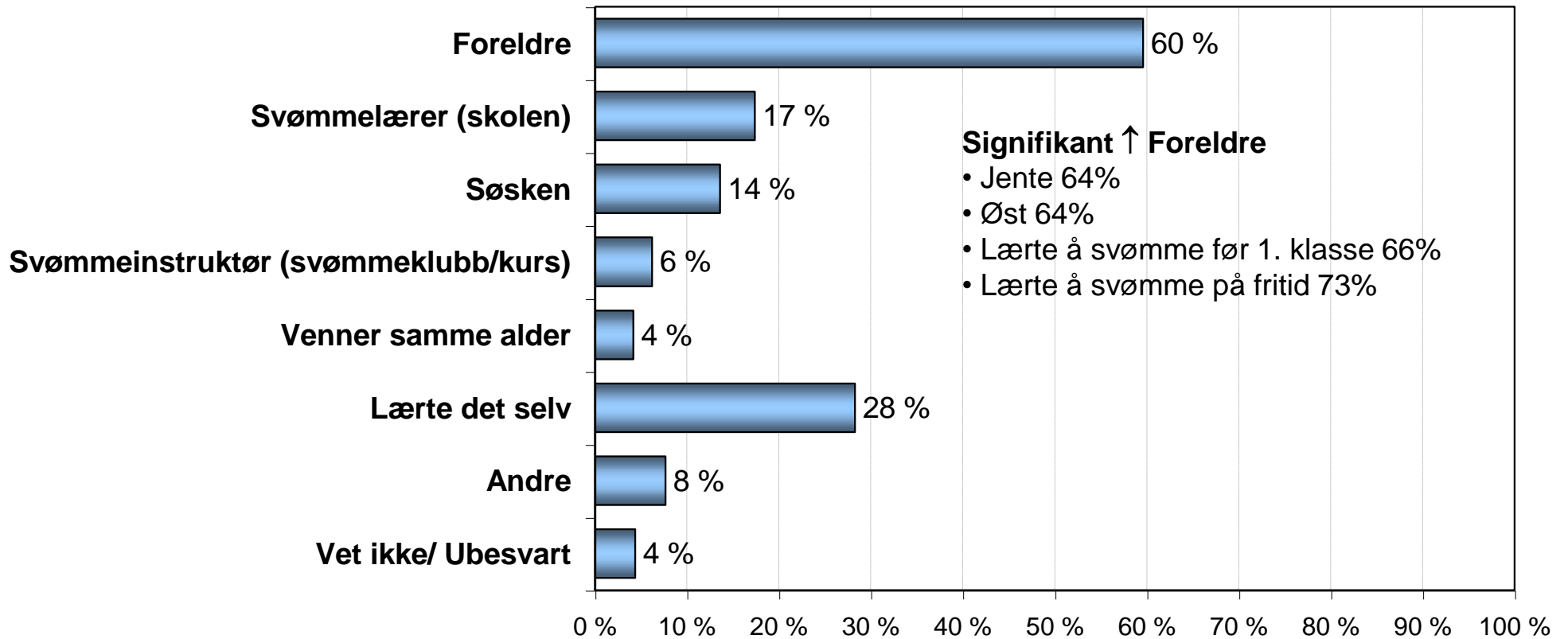

Spm. 17 Når lærte du å svømme?

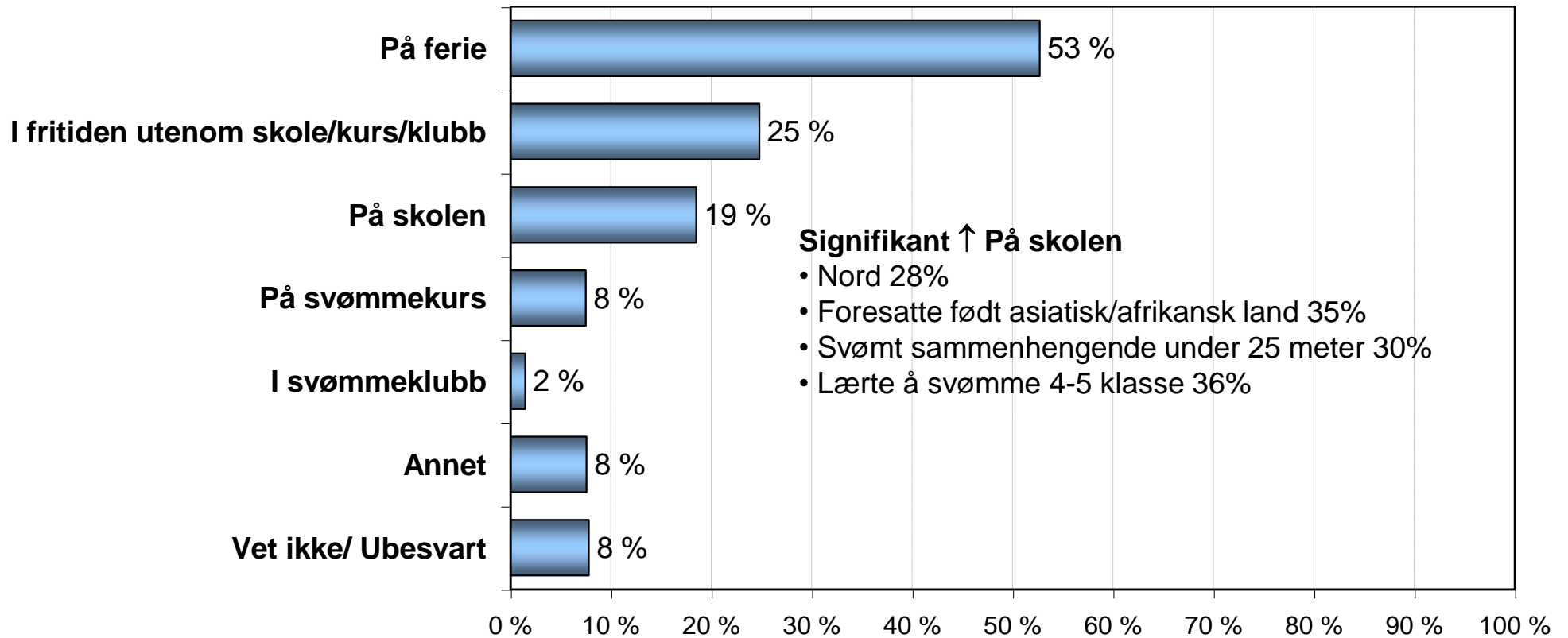
Spm. 18 Hvem lærte deg å svømme?

Filter: Kan svømme 96%

Spm. 19 Hvor lærte du å svømme?

Filter: Kan svømme 96%

3. Svømmedyktighet

Side 1

- **7% oppgir at de har svømt kortere enn 25 meter sammenhengende uten flytehjelpemidler**
 - Denne gruppen elever er overrepresentert blant de som bor i Oslo, og som har foreldre fra et asiatisk eller afrikansk land.
- **Lengdefrekvens sammenhengende uten flytehjelpemidler**
 - 25 meter 17%, 100 meter 15%, 200 meter 20%, 500 meter 10%, 1000 meter 6%, over 1000 meter 6%
 - 4 av 10 har svømt 200 meter eller lengre.
- **83% oppgir at de har lært å svømme innen utgangen av 4.klasse**
 - Elever i Oslo og de som kun har svømt kortere enn 25 meter sammenhengende, er overrepresentert blant de som først lærte å svømme i 4. klasse
 - 4% oppgir at de ikke kan svømme. *Dette utgjør ca 2400 5. klassinger.*
- **Flest oppgir at det er foreldrene (60%) som har lært elevene og svømme, deretter oppgir størst andel at de har lært å svømme selv (28%).**
 - Jenter har i større grad lært å svømme av foreldrene
 - Elever som lærte tidlig og svømme er også overrepresentert blant de som har lært å svømme av foreldrene
- **Flest oppgir at de har lært å svømme på ferier (53%), deretter oppgir flest i fritiden (25%).**

3. Svømmedyktighet

Side 2

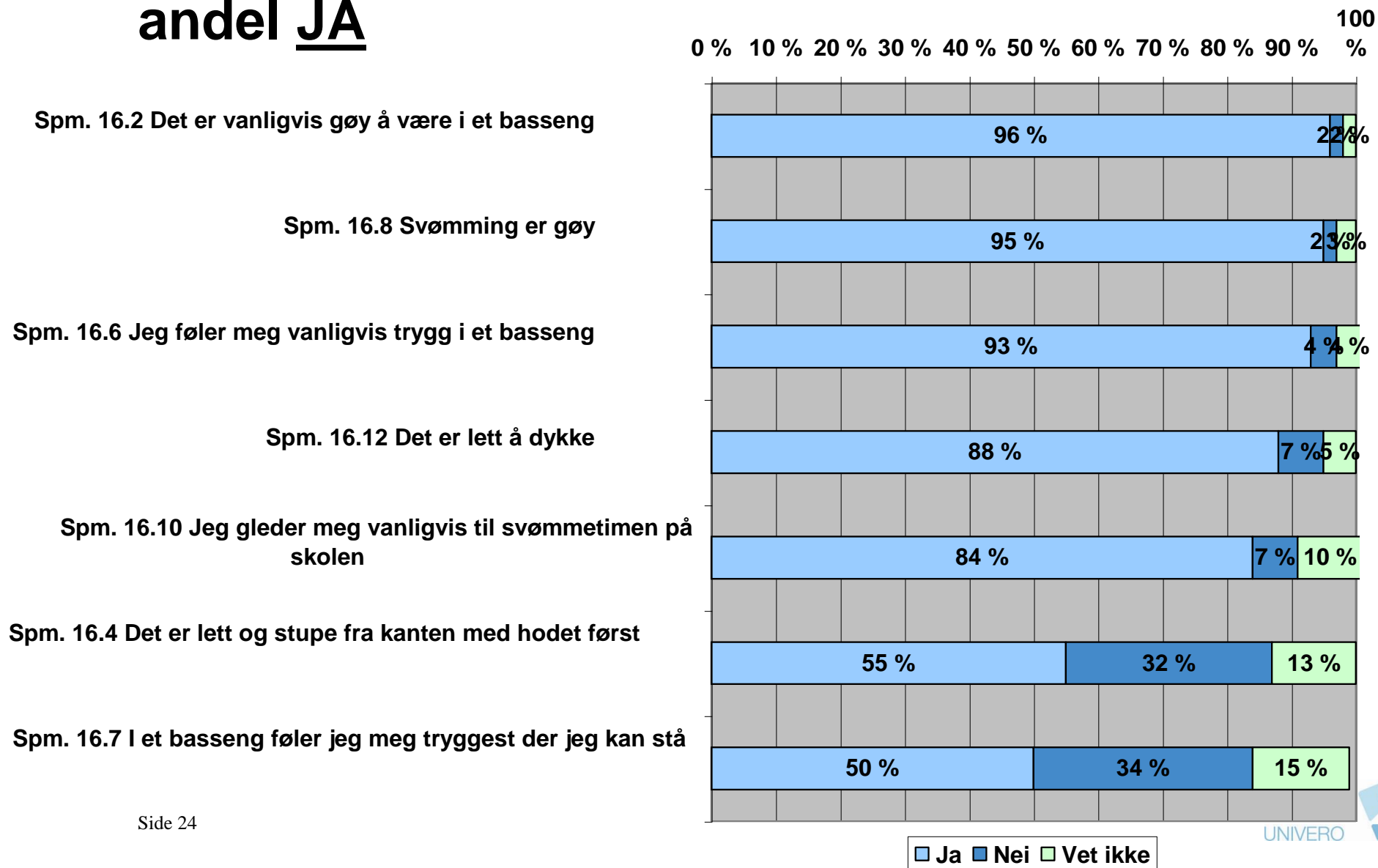
- **2 av 10 elever oppgir at de lærte å svømme på skolen**
 - Dette gjelder spesielt for elever fra Nord-Norge
 - Elever med foresatte fra asiatisk og afrikansk land, samt de elevene som kun kan svømme under 25 meter sammenhengende eller som har lært seg å svømme på et sent tidspunkt, er overrepresentert blant de som har lært å svømme på skolen.
- **92% er ikke medlem av svømmeklubb**
 - Det er noen flere gutter som oppgir å være medlem av svømmeklubb enn jenter
 - Elever som bor i Oslo og Akershus er overrepresentert blant de som ikke er medlem av svømmeklubb
- **6 av 10 elever oppgir at de har tatt svømmemerker**
 - Elever som går i små klasser under 15 elever, eller som bor i Midt-Norge eller på Vestlandet er overrepresentert blant de som har tatt svømmemerker.
 - Det samme gjelder for elever med foresatte som er født i et nordisk land

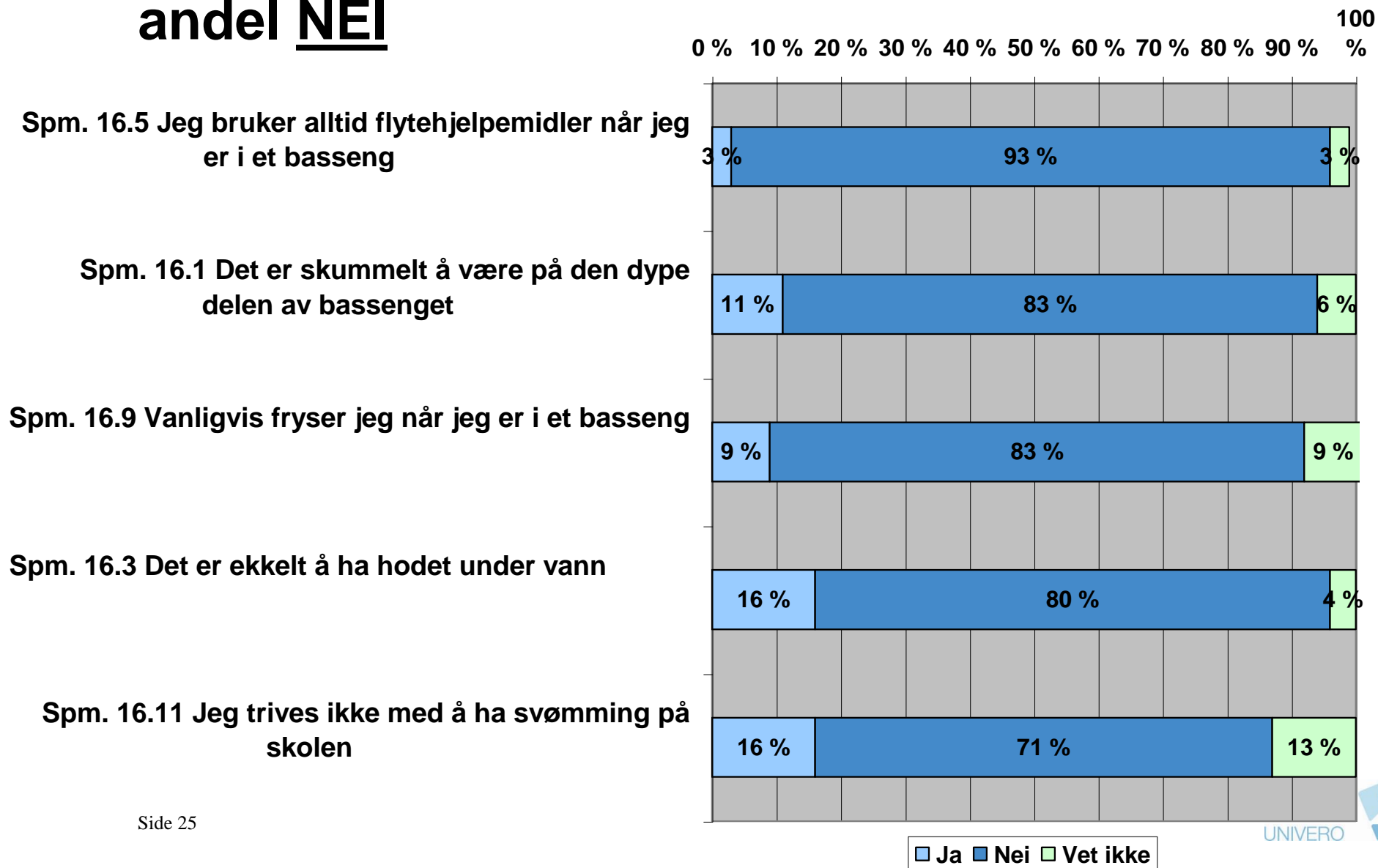
Påstander om svømmedyktighet

Spørsmål 16

Spm. 16 Påstander om svømming. Svar JA hvis enig, og NEI hvis uenig. Rangert etter andel JA

Spm. 16 Påstander om svømming. Svar JA hvis enig, og NEI hvis uenig. Rangert etter andel NEI

Spm. 16 Påstander om svømming. Rangert etter andel JA

	Ja	Nei	Vet ikke
Spm. 16.2 Det er vanligvis gøy å være i et basseng	96 %	2 %	2 %
Spm. 16.8 Svømming er gøy	95 %	2 %	3 %
Spm. 16.6 Jeg føler meg vanligvis trygg i et basseng	93 %	4 %	4 %
Spm. 16.12 Det er lett å dykke	88 %	7 %	5 %
Spm. 16.10 Jeg gleder meg vanligvis til svømmetimen på skolen	84 %	7 %	10 %
Spm. 16.4 Det er lett og stupe fra kanten med hodet først	55 %	32 %	13 %
Spm. 16.7 I et basseng føler jeg meg tryggest der jeg kan stå	50 %	34 %	15 %
Spm. 16.3 Det er ekkelt å ha hodet under vann	16 %	80 %	4 %
Spm. 16.11 Jeg trives ikke med å ha svømming på skolen	16 %	71 %	13 %
Spm. 16.1 Det er skummelt å være på den dype delen av bassenget	11 %	83 %	6 %
Spm. 16.9 Vanligvis fryser jeg når jeg er i et basseng	9 %	83 %	9 %
Spm. 16.5 Jeg bruker alltid flytehjelpemidler når jeg er i et basseng.	3 %	93 %	3 %

Side 26

Felles for de fleste som er svømmedyktige;

- Norske foreldre
- Har svømmeundervisning på skolen
- Lærte tidlig å svømme
- Lærte å svømme på fritid eller ferie
- Små klasser
- Kommer ikke fra Oslo

4. Påstander om svømmedyktighet

- **Påstandene om svømming tilsier at de aller fleste synes svømming er gøy, og at de føler seg trygg i bassenget**
 - Disse er overrepresentert blant elever med norske foreldre, som lærte tidlig å svømme eller som kommer fra små klasser eller ikke fra Oslo-skoler
- **Andre kommentarer**
 - **16% synes det er ekkelt å ha hodet under vann**
 - Dette gjelder i større grad for elever i Oslo, elever som har foreldre med fremmedkulturell bakgrunn
 - **16% trives ikke med å ha svømming på skolen**
 - Dette gjelder i større grad for elever i små klasser, eller hvor det ikke er svømmehall i nærheten
 - **Kun 9% fryser i bassenget, 83% er fornøyd med temperaturen i bassenget.**
 - De som fryser er overrepresentert blant de som er lite flinke til å svømme og som har foreldre med fremmedkulturell bakgrunn

5. Oppsummering elever

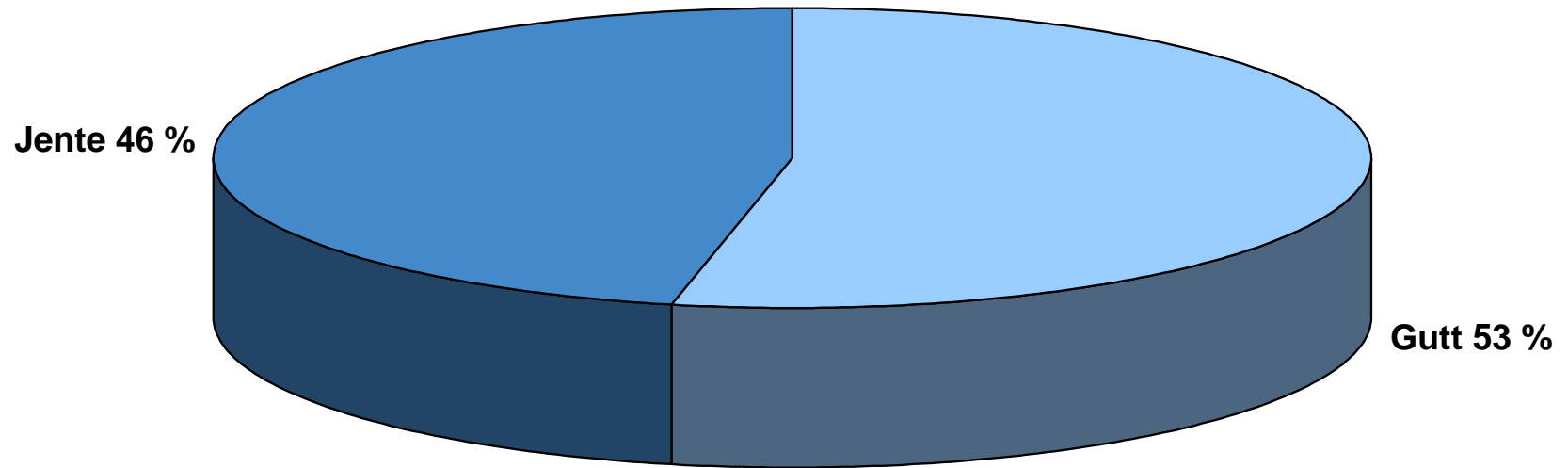
- **Elever i Nord-Norge og Midt-Norge har i større grad svømmeundervisning sammenlignet med andre landsdeler**
- **Flest oppgav at de hadde 1-2 timer med svømming i måneden**
- **Elevene synes gjennomgående de har for lite svømmeundervisning**
- **Det er mest vanlig å gå med foreldre i svømmehallen utenom skoletid, nesten ingen går alene**
- **83% oppgir at de hadde lært å svømme ved utgangen av 4. klasse.**
- **4% oppgir at de ikke kan svømme, og 7% oppgir at de svømmer under 25 meter sammenhengende uten flytehjelpemidler.**
 - Dette utgjør henholdsvis ca 2400 elever og 4300 elever i 5.klasse.
- **4 av 10 oppgir at de kan svømme 200 meter eller lengre**
- **Elever fra Oslo eller elever som har foreldre med fremmedkulturell bakgrunn har gjennomgående dårligst svømmedyktighet**

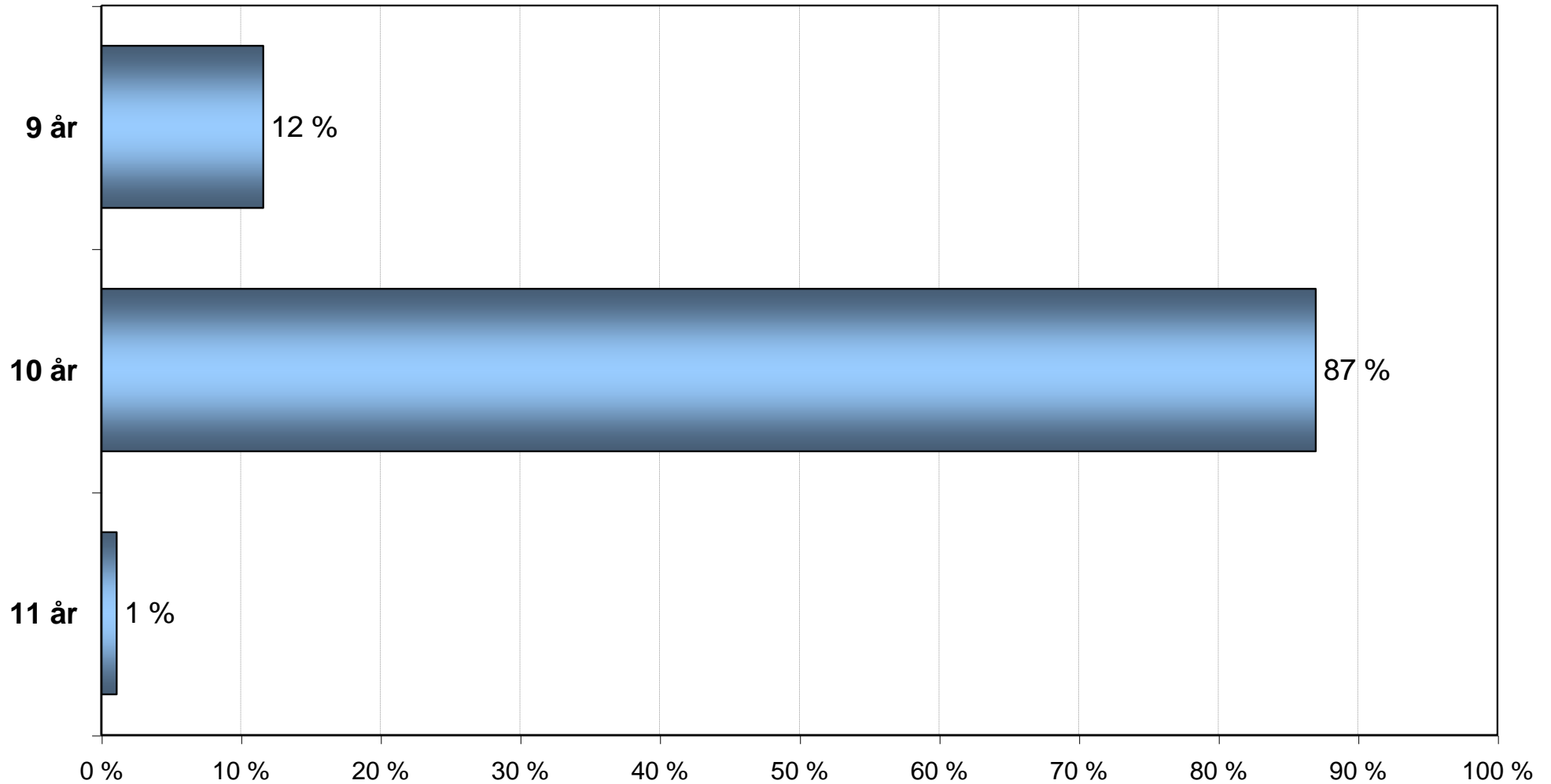
Demografi

Spørsmål 1-6

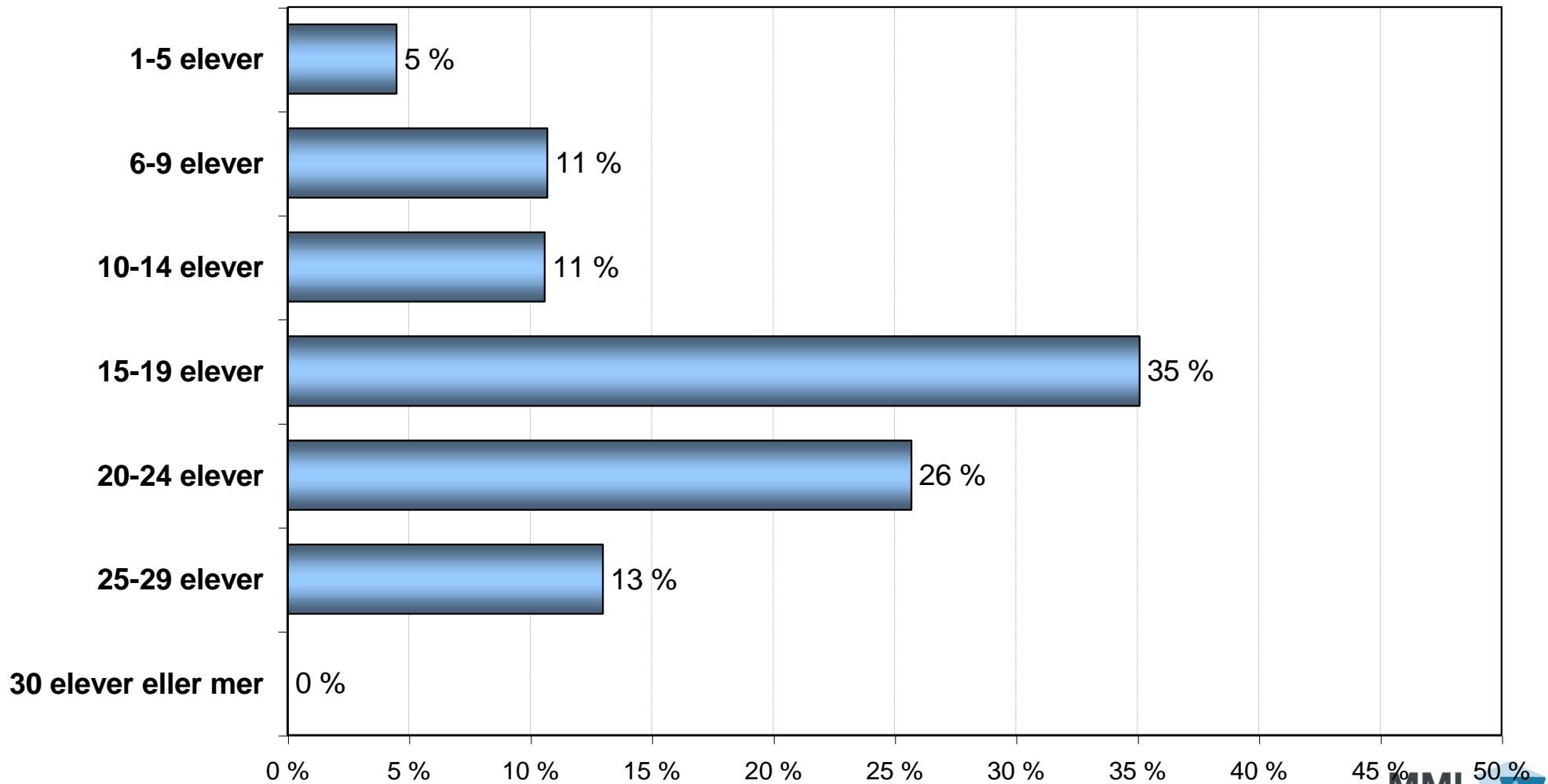
Spm. 1 Er du...

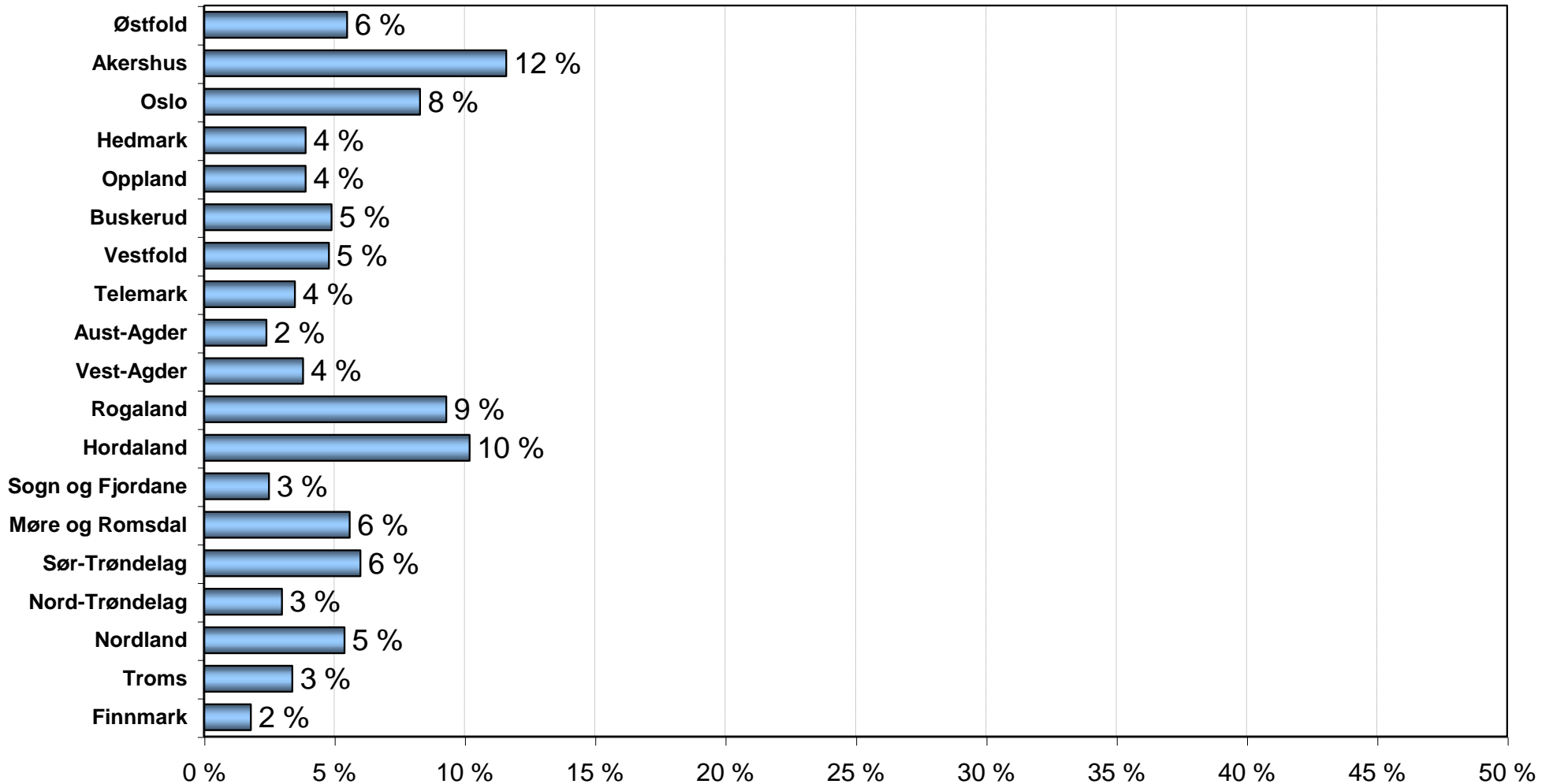
Spm. 2 Hvor gammel er du?

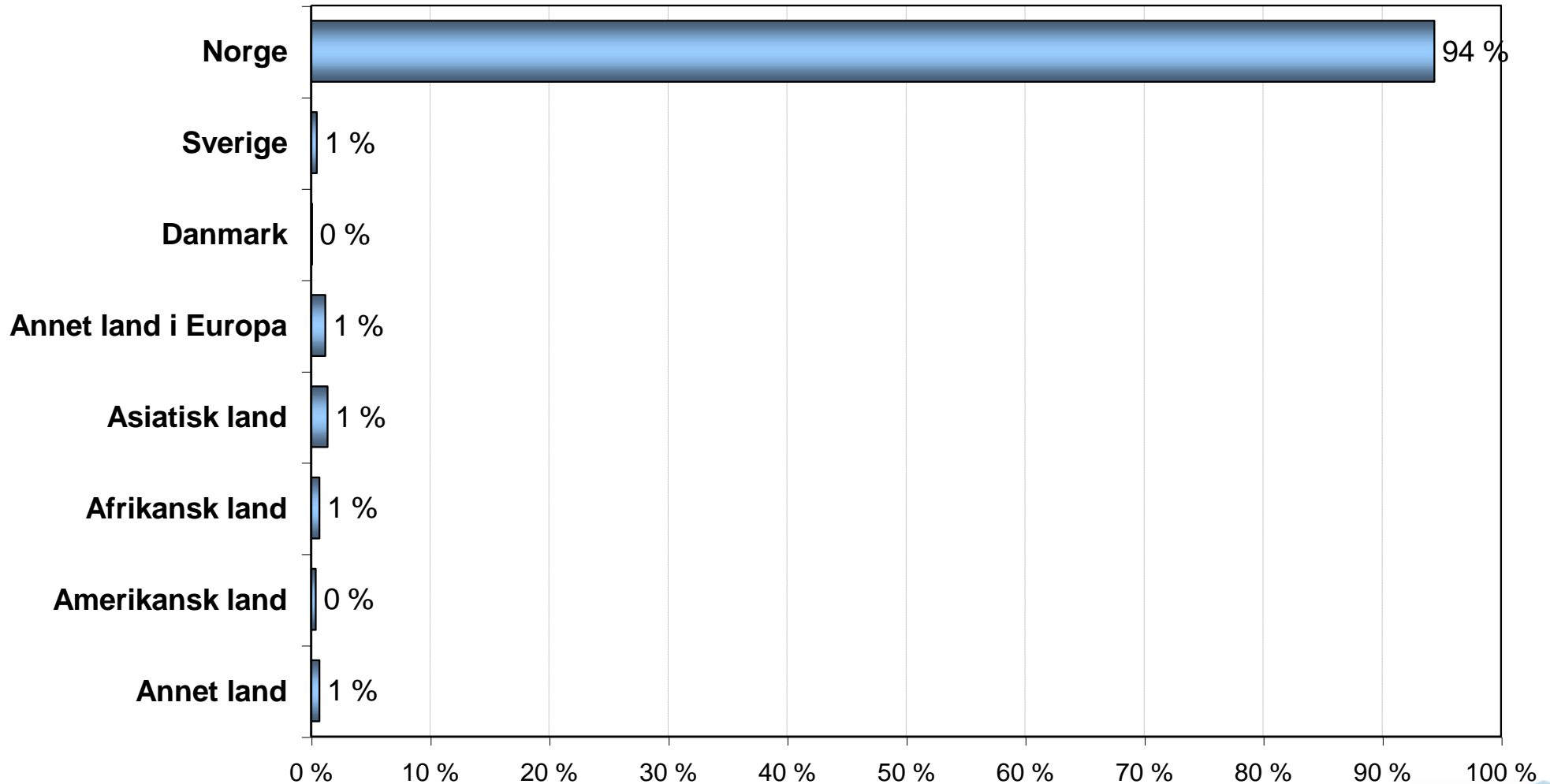
Spm. 3 Hvor mange elever er det i din klasse?

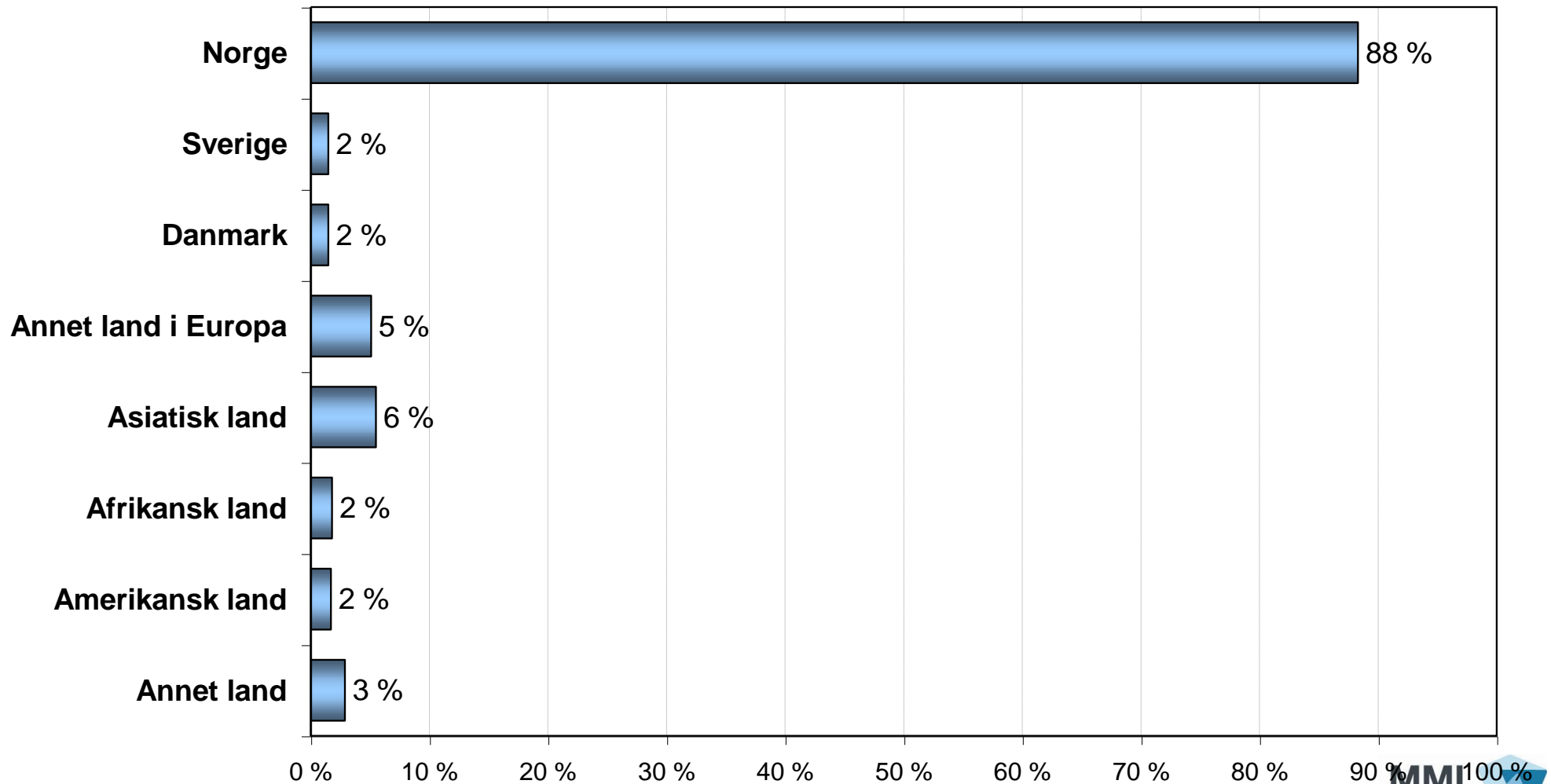
Spm. 4 Hvilket fylke bor du i?

Spm. 5 I hvilket land er du født?

Spm. 6 I hvilket land er dine foreldre eller foresatte født?

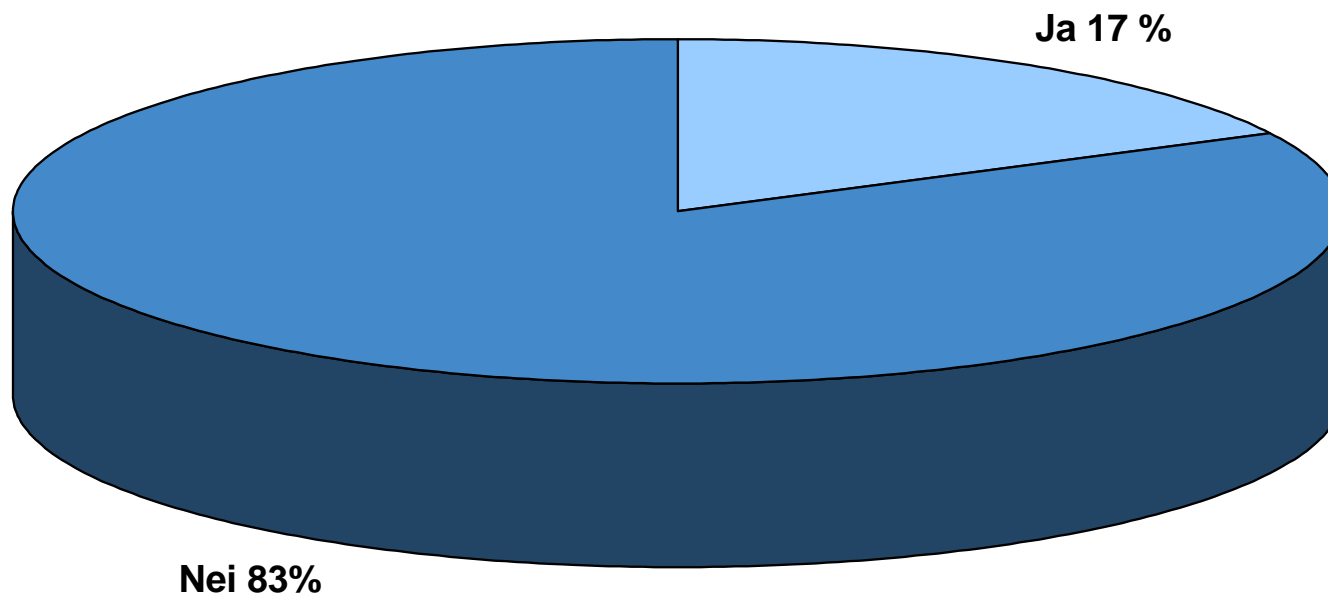
Resultater lærere

Basseng og svømmehall

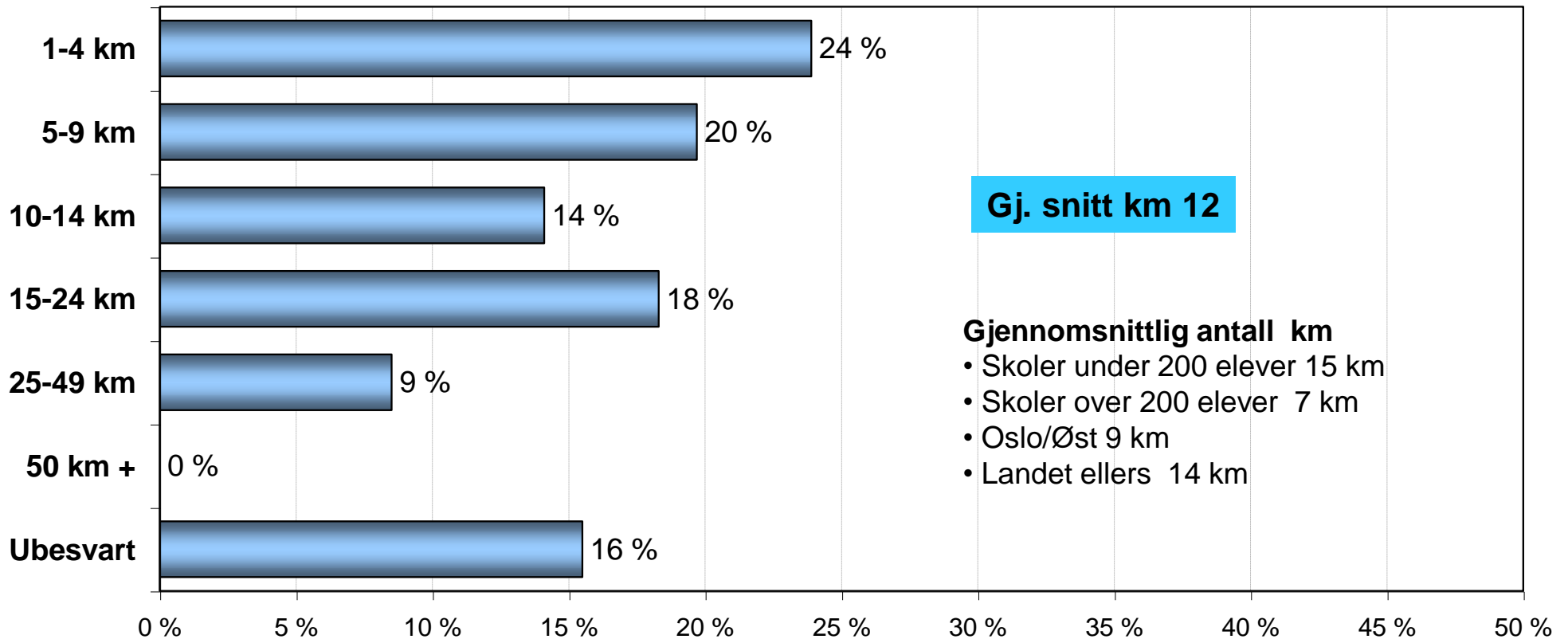
Spørsmål 4-5

Spm. 4 Har skolen eget basseng på skoleområdet?

Spm. 5a Hvor langt må man reise for å komme til svømmehall?

Filter: Skolen har ikke eget basseng 83%

1. Basseng og svømmehall

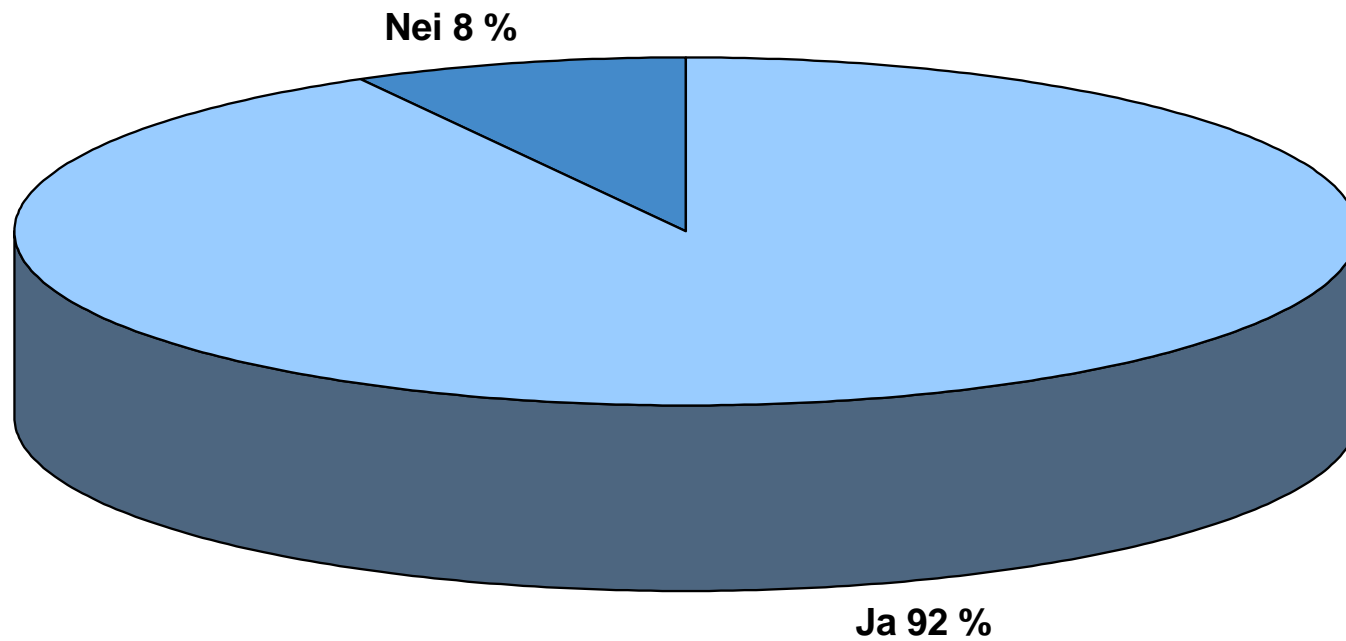
- **17% av lærerne oppgir at skolen har eget basseng på skoleområdet**
- **Man må i gjennomsnitt reise 12 kilometer for å komme til svømmehallen for skoler som ikke har eget basseng**
 - For store skoler må en reise færre kilometer enn mindre skoler, og i Oslo/Østlandet er reise-distansen kortere enn ellers i landet
- **Man må i gjennomsnitt gå i 25 minutter for å komme til svømmehallen dersom skolen ikke har eget basseng**
 - NB! Andel ubesvart 75%

Svømmeundervisning

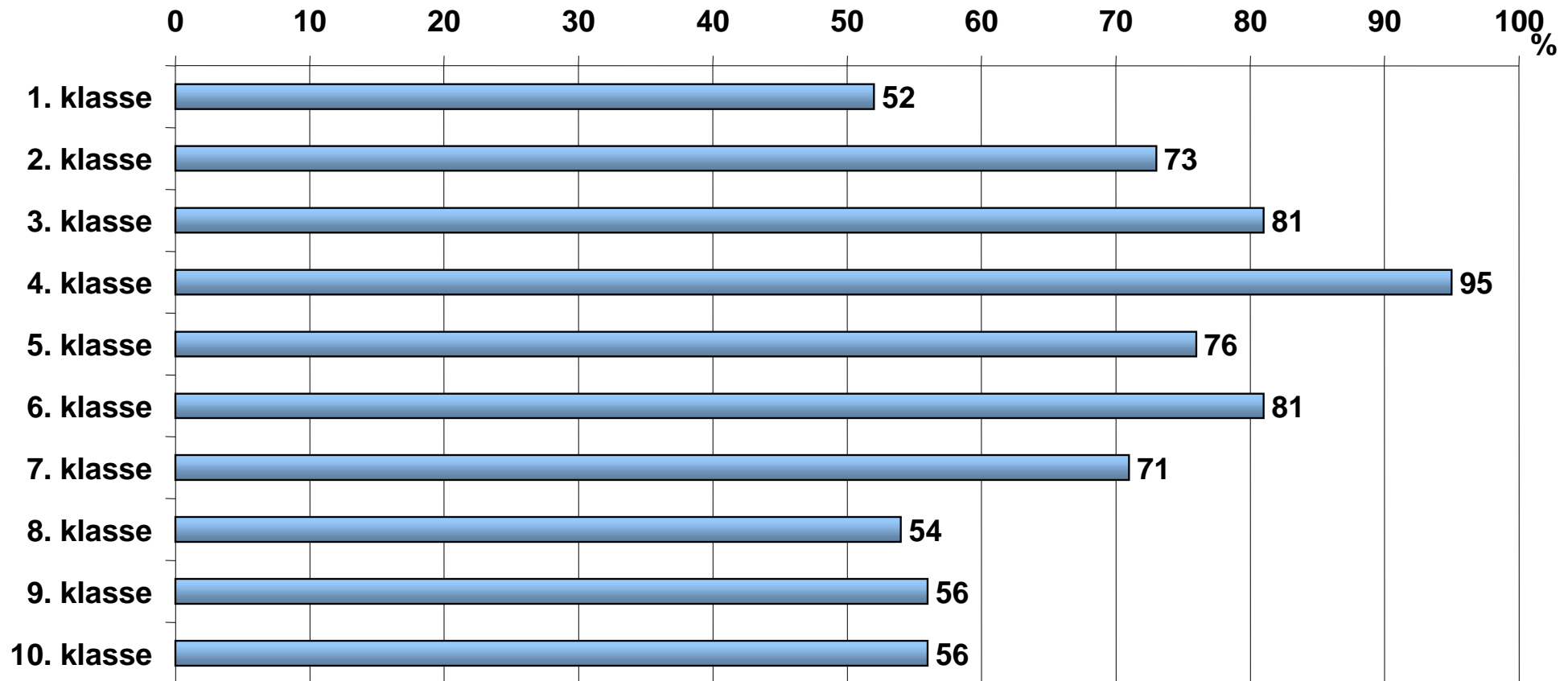
Spørsmål 6-12

Spm. 6 Har skolen tilbud om svømmeopplæring?

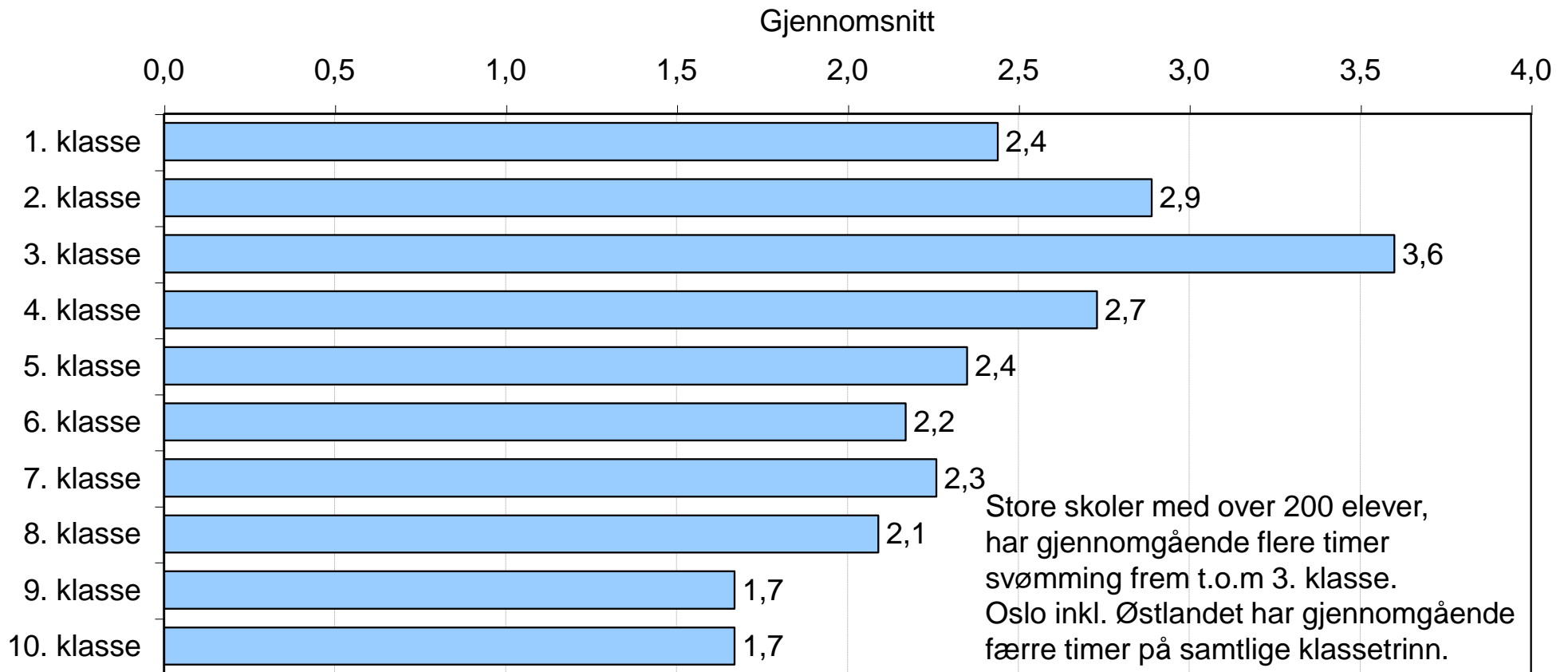
Spm. 8a Hvilket klassetrinn på skolen har svømmeundervisning?

Filter: Skolen har tilbud om svømmeopplæring og klassetrinnet på skolen

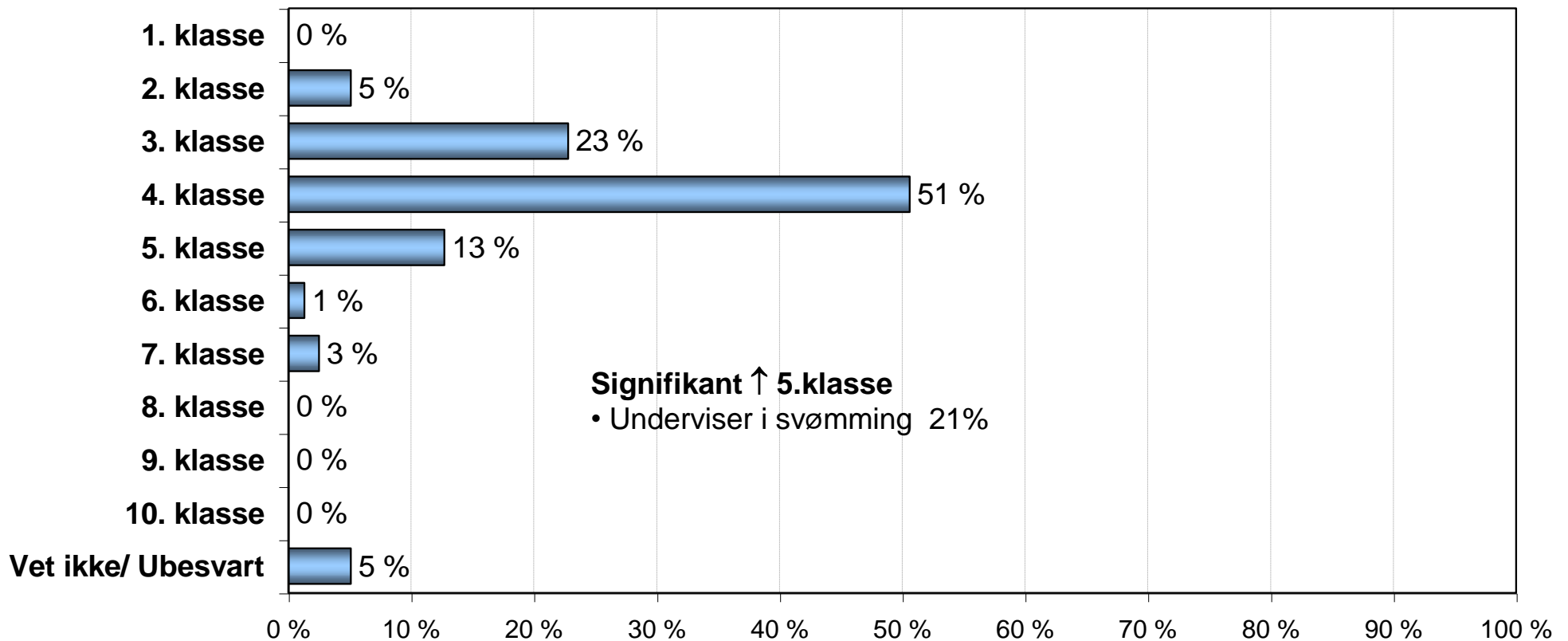
Spm. 8b Hvor mange timer har hvert trinn per måned?

Filter: Skolen har tilbud om svømmeopplæring 92%

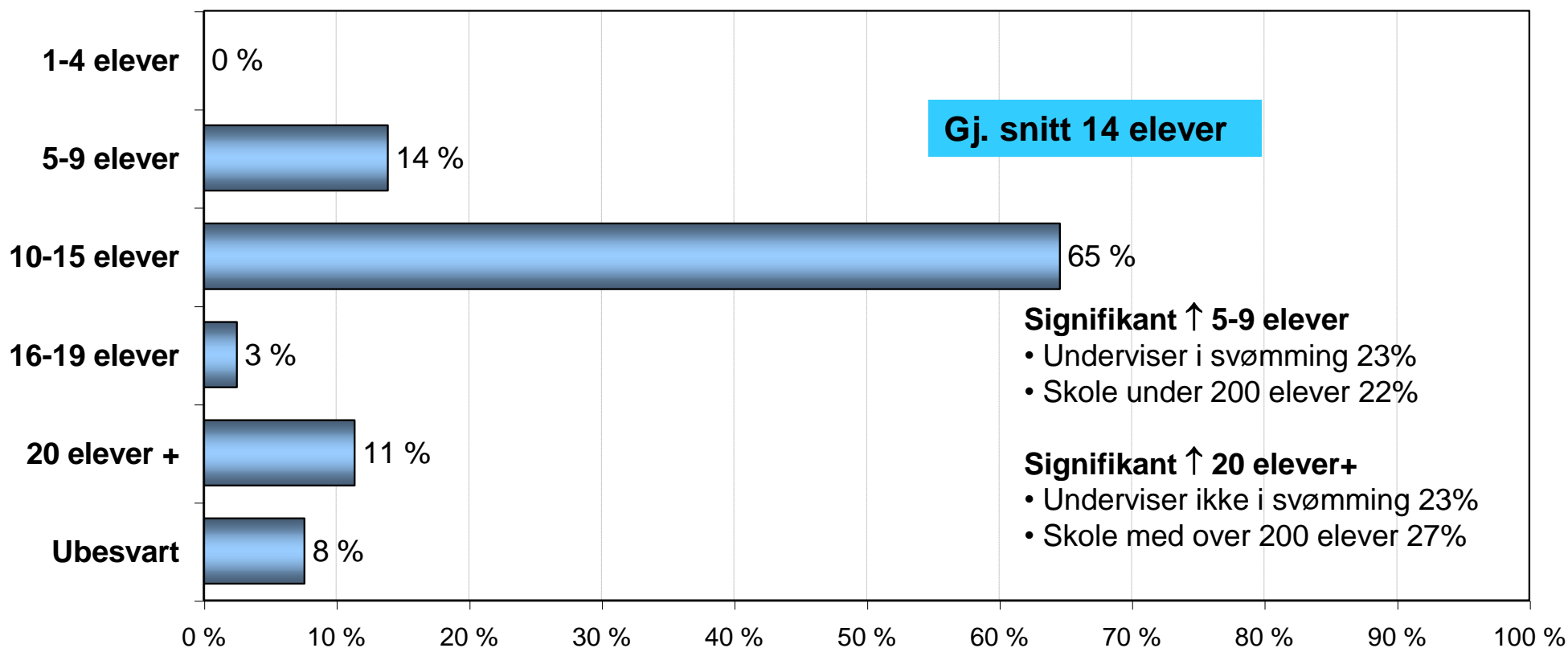
Spm. 9 Ved hvilket klassetrinn bør elevene senest være svømmedyktige?

Filter: Skolen har tilbud om svømmeopplæring 92%

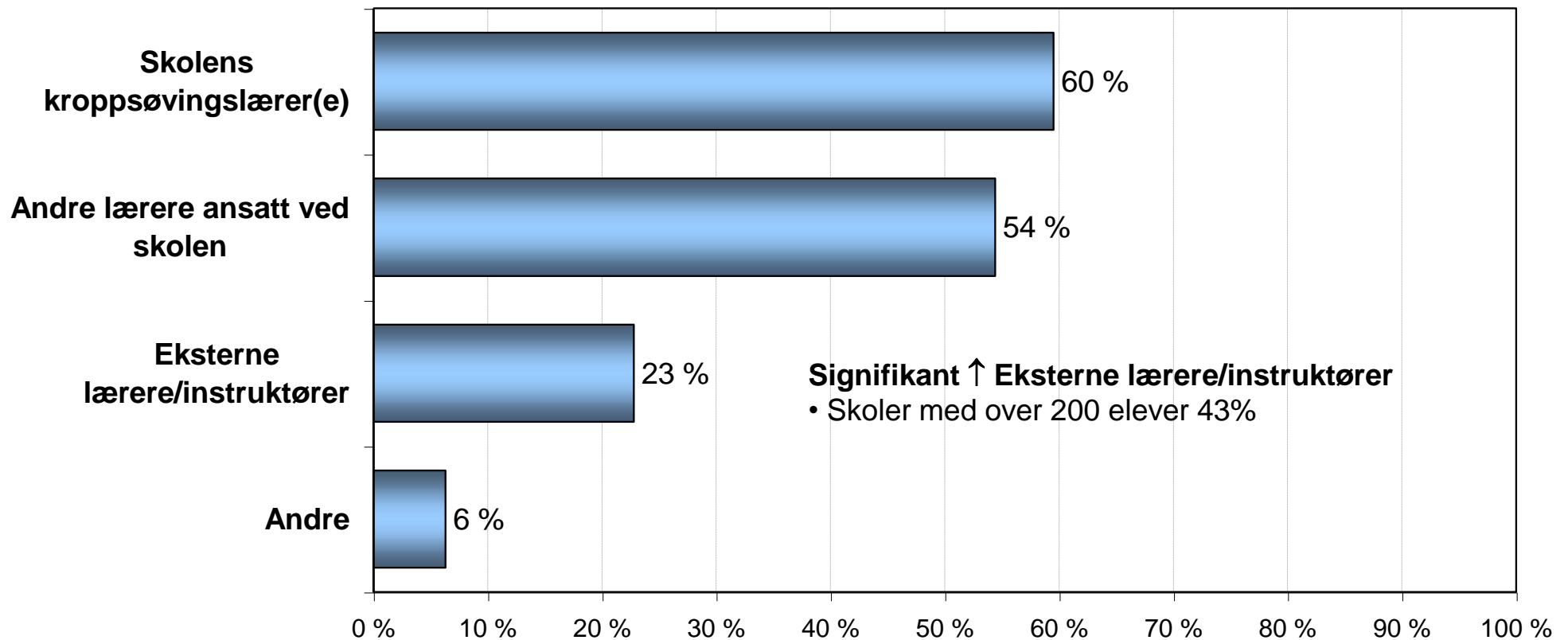
Spm. 10 Hvor mange elever er det gjennomgående i svømmetimen pr. undervisningskyndig lærer/voksen?

Filter: Skolen har tilbud om svømmeopplæring 92%

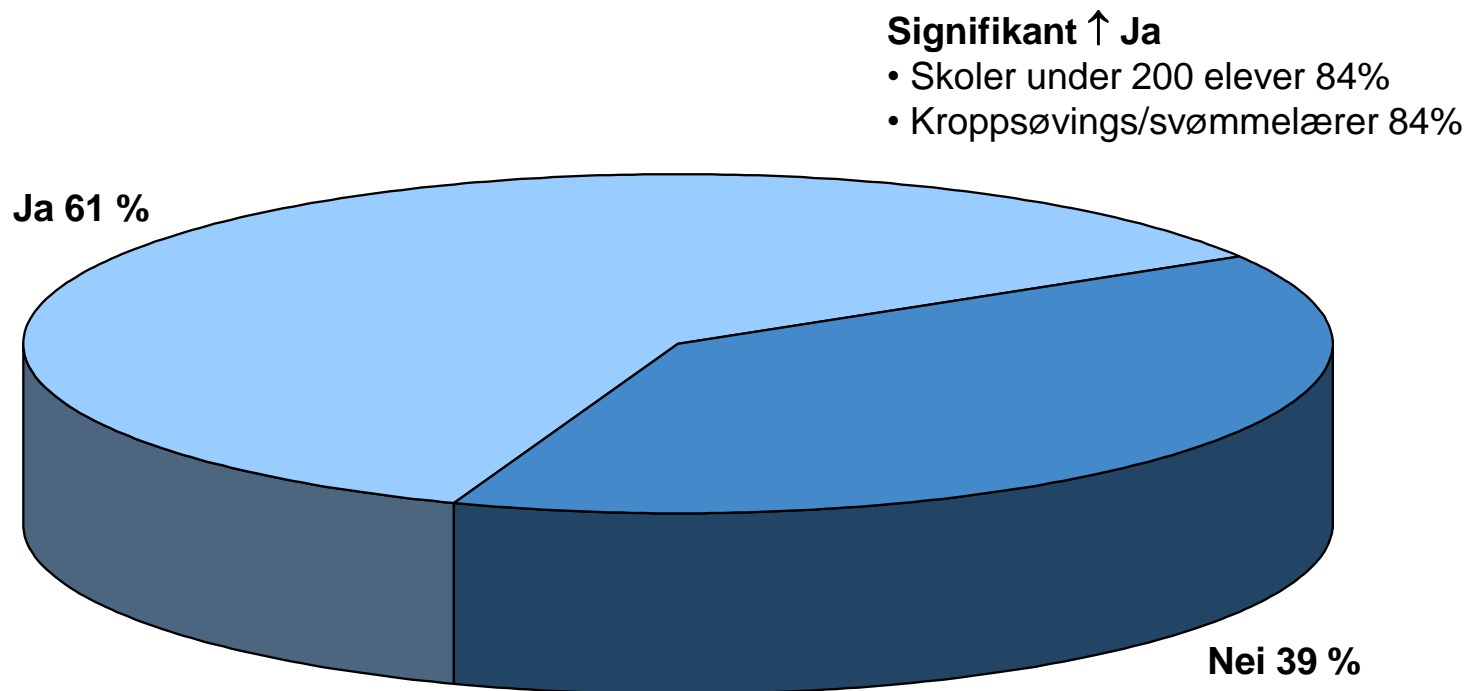
Spm. 11 Hvem underviser i svømming ved skolen?

Filter: Skolen har tilbud om svømmeopplæring 92%

Spm. 12 Underviser du selv i svømming ved skolen inneværende år?

Filter: Skolen har tilbud om svømmeopplæring 92%

2. Svømmeundervisning

Side 1

- **92% oppgir at skolen har tilbud om svømmeopplæring**
- **Det er på 4.klassetrinn at andelen som har svømmeundervisning er størst dersom skolen har dette klassetrinnet (95%).**
 - Deretter er andelen størst i 3.klasse (81%) og 6. klasse (81%)
 - Klassetrinn på ungdomsskolen har mindre andeler som har svømmeundervisning
- **I gjennomsnitt er det 3.klassinger som har flest timer med svømmeundervisning. Disse har i gjennomsnitt 3,6 timer per måned**
 - Store skoler med over 200 elever har gjennomgående flere timer enn gjennomsnittet frem t.o.m 3.klasse
 - Oslo inkludert Østlandet har gjennomgående færre timer på samtlige klassetrinn
- **Halvparten (51%) av lærerne som jobber på skoler med svømmeundervisning, sier at elevene senest bør være svømmedyktige i 4. klasse**
 - 13% oppgir at elevene bør være svømmedyktige i 5.klasse

2. Svømmeundervisning

Side 2

- **I gjennomsnitt oppgir lærerne på skoler som har svømmeopplæring at det er 14 elever pr. undervisningskyndig lærer/voksen**
 - Lærere som underviser i svømming på skoler under 200 elever, oppgir gjennomgående færre elever pr. undervisningskyndig, enn lærere som underviser i svømming på mindre skoler
- **60% oppgir at det er skolens svømmelærer eller gymlærer som underviser i svømming**
 - Skoler med over 200 elever er overrepresentert blant de som har eksterne lærere eller instruktører som underviser i svømming.

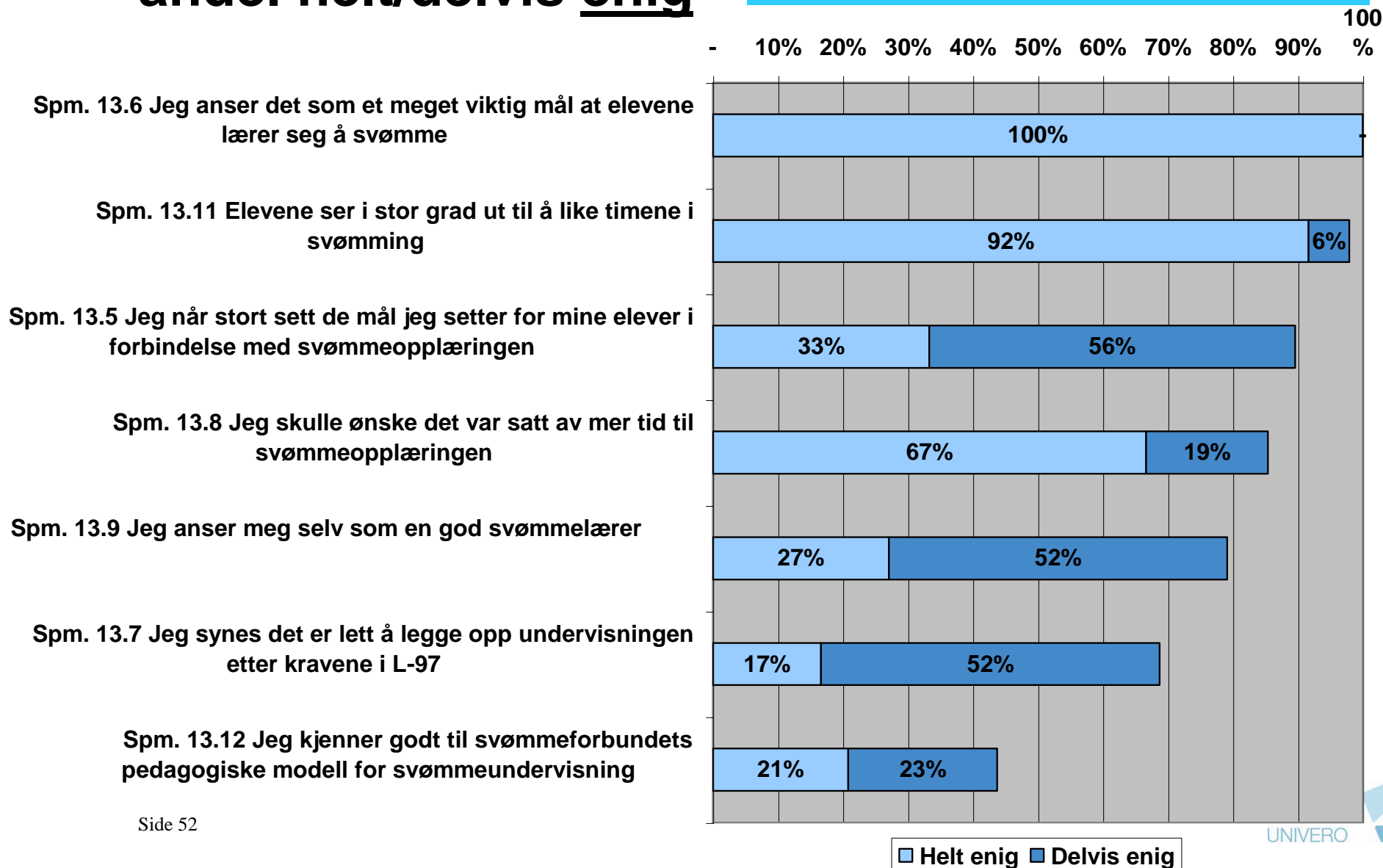

Påstander om svømmeundervisning

Spørsmål 13

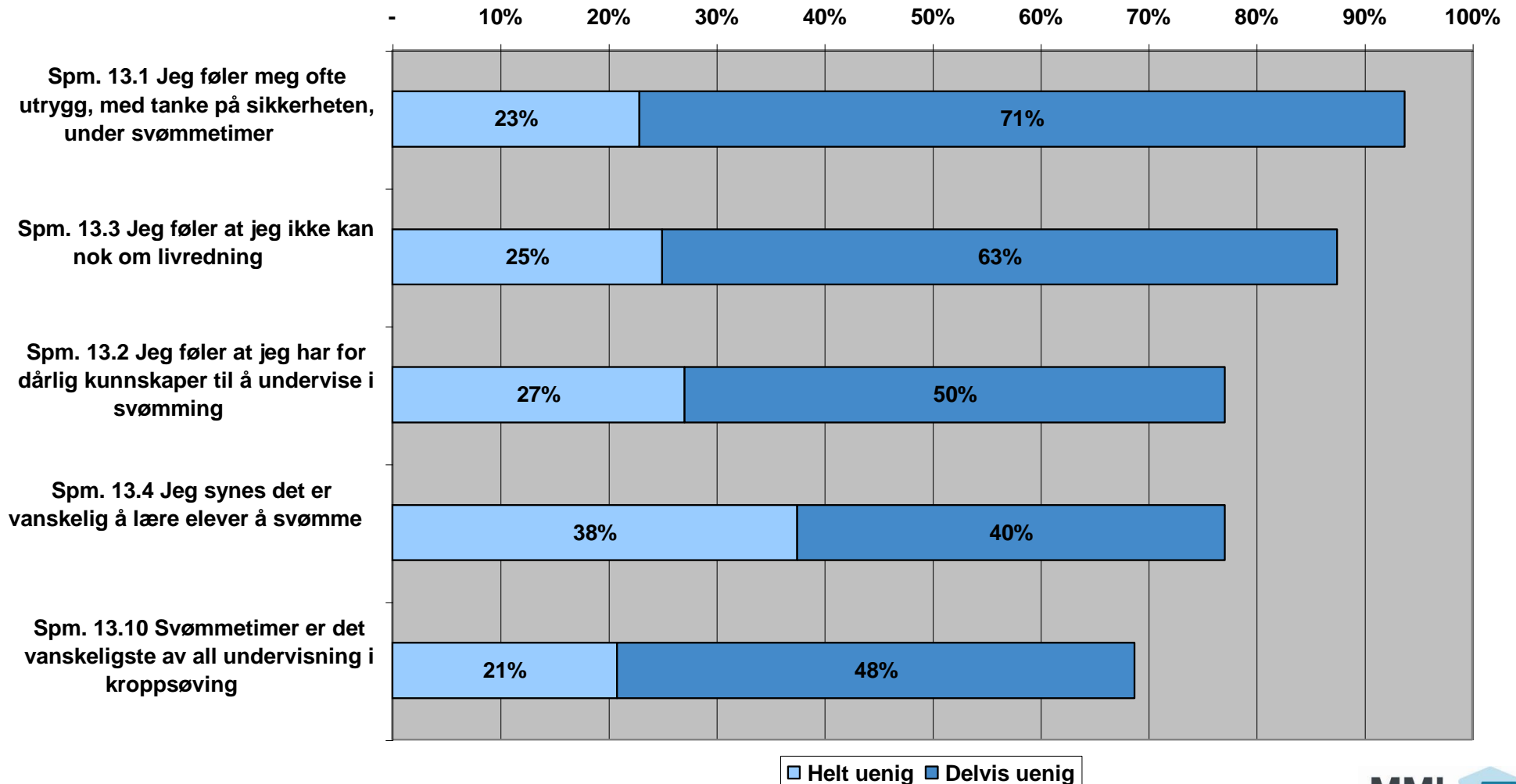
Spm. 13 Påstander om svømming. Rangert etter andel helt/delvis enig

Filter: underviser i svømming ved skolen 56%

Spm. 13 Påstander om svømming. Rangert etter andel helt/delvis uenig

Filter: underviser i svømming ved skolen 56%

Spm. 13 Påstander om svømming. Rangert etter andel helt/delvis enig

Spm. 13.6 Jeg anser det som et meget viktig mål at elevene lærer seg å svømme	100%
Spm. 13.11 Elevene ser i stor grad ut til å like timene i svømming	98%
Spm. 13.5 Jeg når stort sett de mål jeg setter for mine elever i forbindelse med svømmeopplæringen	90 %
Spm. 13.8 Jeg skulle ønske det var satt av mer tid til svømmeopplæringen	85 %
Spm. 13.9 Jeg anser meg selv som en god svømmelærer	79 %
Spm. 13.7 Jeg synes det er lett å legge opp undervisningen etter kravene i L-97	69 %
Spm. 13.12 Jeg kjenner godt til svømmeforbundets pedagogiske modell for svømmeundervisning	44 %
Spm. 13.10 Svømmetimer er det vanskeligste av all undervisning i kroppsøving	32 %
Spm. 13.2 Jeg føler at jeg har for dårlig kunnskaper til å undervise i svømming	23 %
Spm. 13.4 Jeg synes det er vanskelig å lære elever å svømme	23 %
Spm. 13.3 Jeg føler at jeg ikke kan nok om livredning	12 %
Spm. 13.1 Jeg føler meg ofte utrygg, med tanke på sikkerheten, under svømmetimer	4 %

Filter: underviser i svømming ved skolen 56%

3. Påstander om svømmeundervisning

- **Alle lærerne synes det er meget viktig at elevene lærer seg å svømme**
- **98% sier at elevene i stor grad ser ut til å like svømmetimene, noe som samsvarende med påstandene for elevene**
- **85% sier at de skulle ønske at det ble satt av mer tid til svømmeundervisning**
- **89% sier seg helt eller delvis enig i at de stort sett når de mål de setter for elevene i forbindelse med svømmeopplæringen**
 - 69% sier at det er lett og legge opp undervisningen etter kravene i L-97
 - 44% sier at de kjenner godt til svømmeforbundets pedagogiske modell for svømmeundervisning
- **88% føler de kan nok om livredning, 12% oppgir at de ikke kan det**

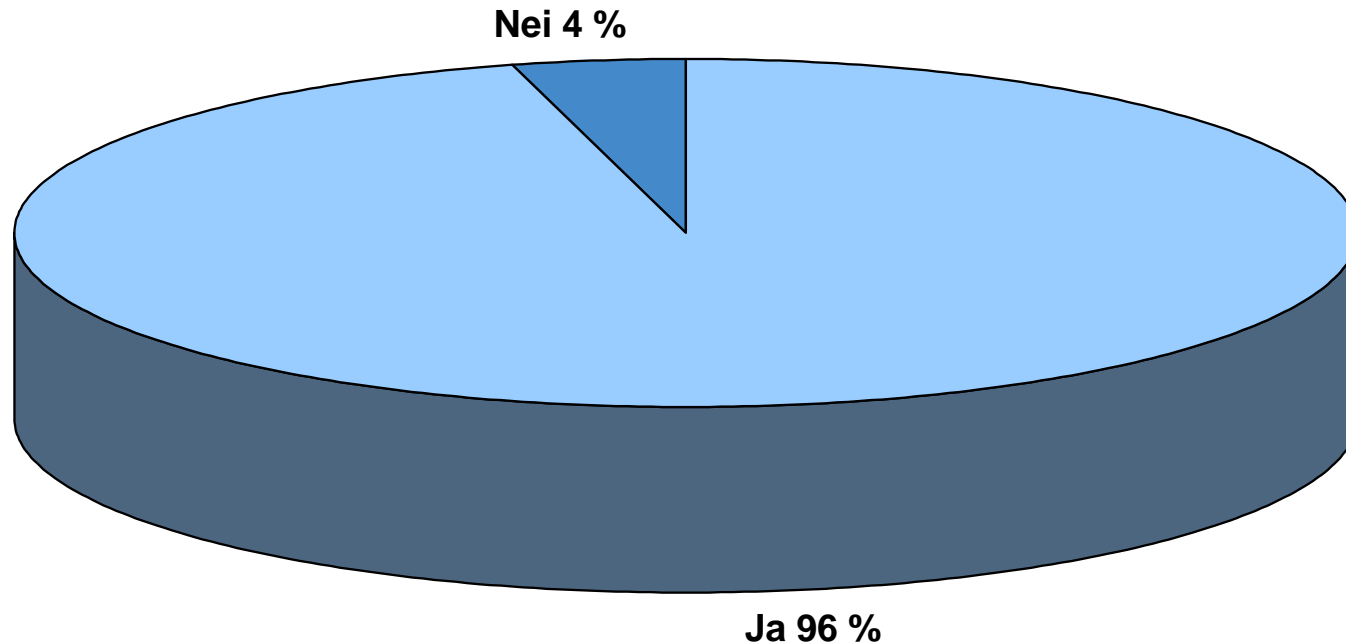

Livredningskurs

Spørsmål 14-15

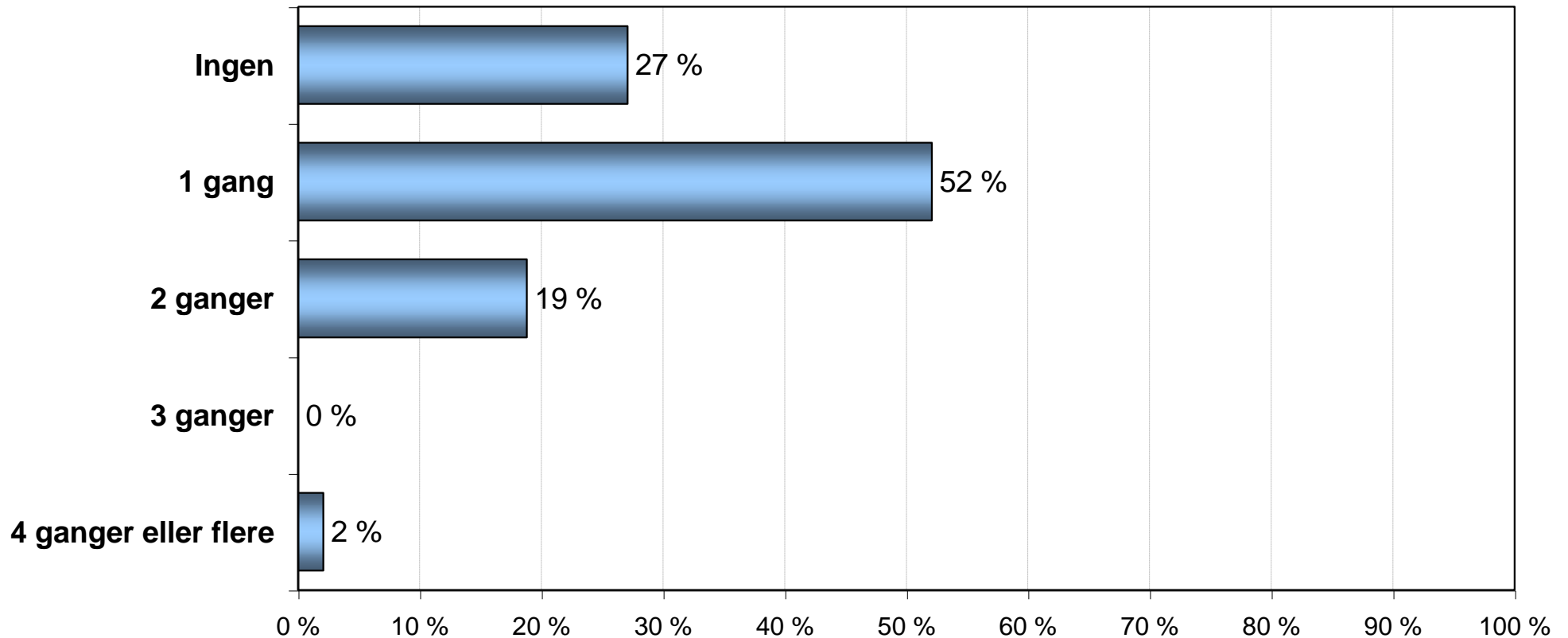
Spm. 14 Har du noen gang selv vært deltaker på kurs i livredning i vann?

Filter: Underviser i svømming ved skolen 56%

Spm. 15 Hvor mange ganger har du tatt livredningsprøven i vann i løpet av 2002-2003?

Filter: Underviser i svømming ved skolen 56%

4. Livredningskurs

- **Neste alle lærerne (96%) som underviser i svømming, har selv vært deltaker på kurs i livredning**
- **Blant de som underviser i svømming oppgir 73% av de har tatt livredningsprøven i vann i løpet av 2002-2003, mens 27% av disse ikke har tatt den i denne perioden.**
 - 52% har tatt prøven 1 gang
 - 19% har tatt prøven 2 ganger

* Dette spørsmålet er stillet i november 2003. Det betyr at det kun er lærere som tar livredningsprøven innen desember 2003 som kan godkjennes å ha tatt livredningsprøven i løpet av en 12 måneders periode.

5. Oppsummering lærere

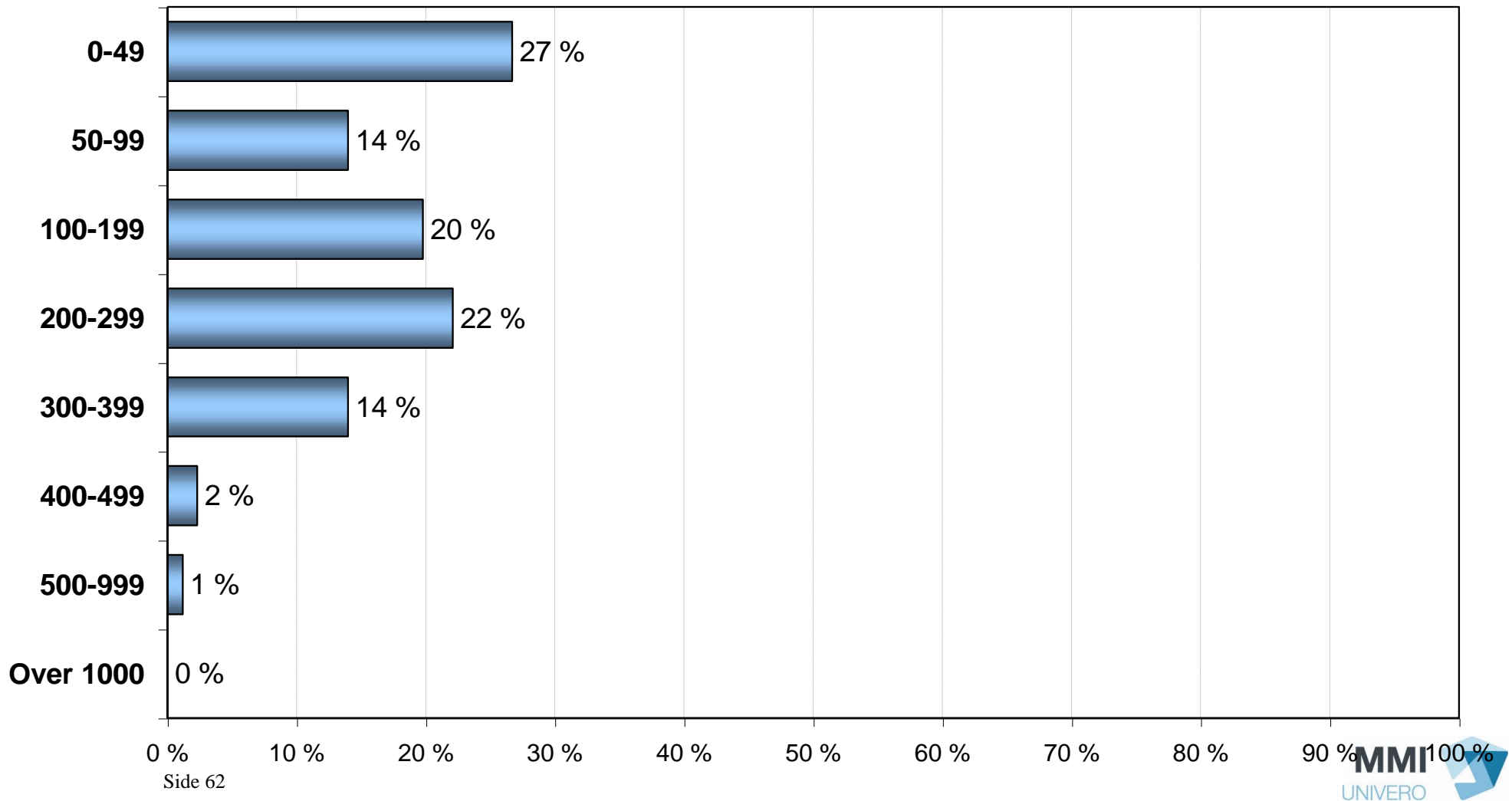
- Det er relativt få skoler som har eget basseng på skoleområdet
- For disse skolene må en reise ganske langt for å komme frem til svømmehall
- Mange skoler har likevel tilbud om svømmeundervisning, og det er flest 4.klassinger som har dette tilbudet, men 3.klassingene har gjennomgående noe flere timer pr. måned.
- Lærerne synes det er svært viktig med svømming, og skulle ønske at det ble satt av mer tid til dette
- Lærerne føler stort sett de når de målsetningene, selv om kjennskapen til krav i svømmeundervisningen kunne vært bedre
- Det fleste føler seg trygge på svømmeundervisningen, dette gjelder i større grad for de som er svømme- eller gymlærer
- Nesten alle som underviser i svømming har tatt livredningskurs, og 73% har tatt det i løpet av de 2 siste årene.
- Ca 8 av 10 som underviser i svømming må likevel ta prøven innen utgangen av året for å få denne godkjent i begge de 2 siste årene.
 - 27% har ikke tatt prøven
 - 52% har kun tatt prøven 1 gang i løpet av de siste 2 årene

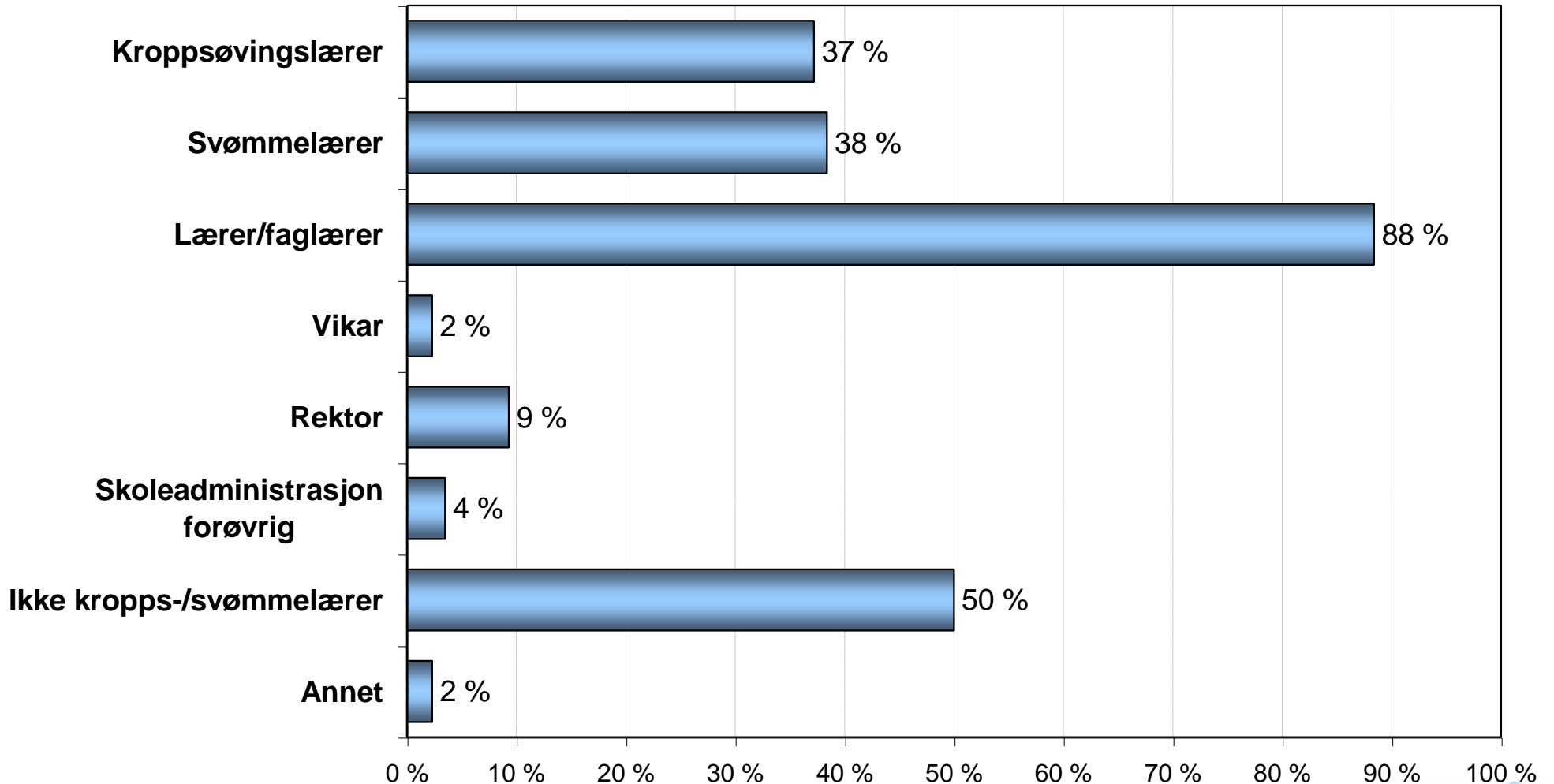
Demografi

Spørsmål 1-3

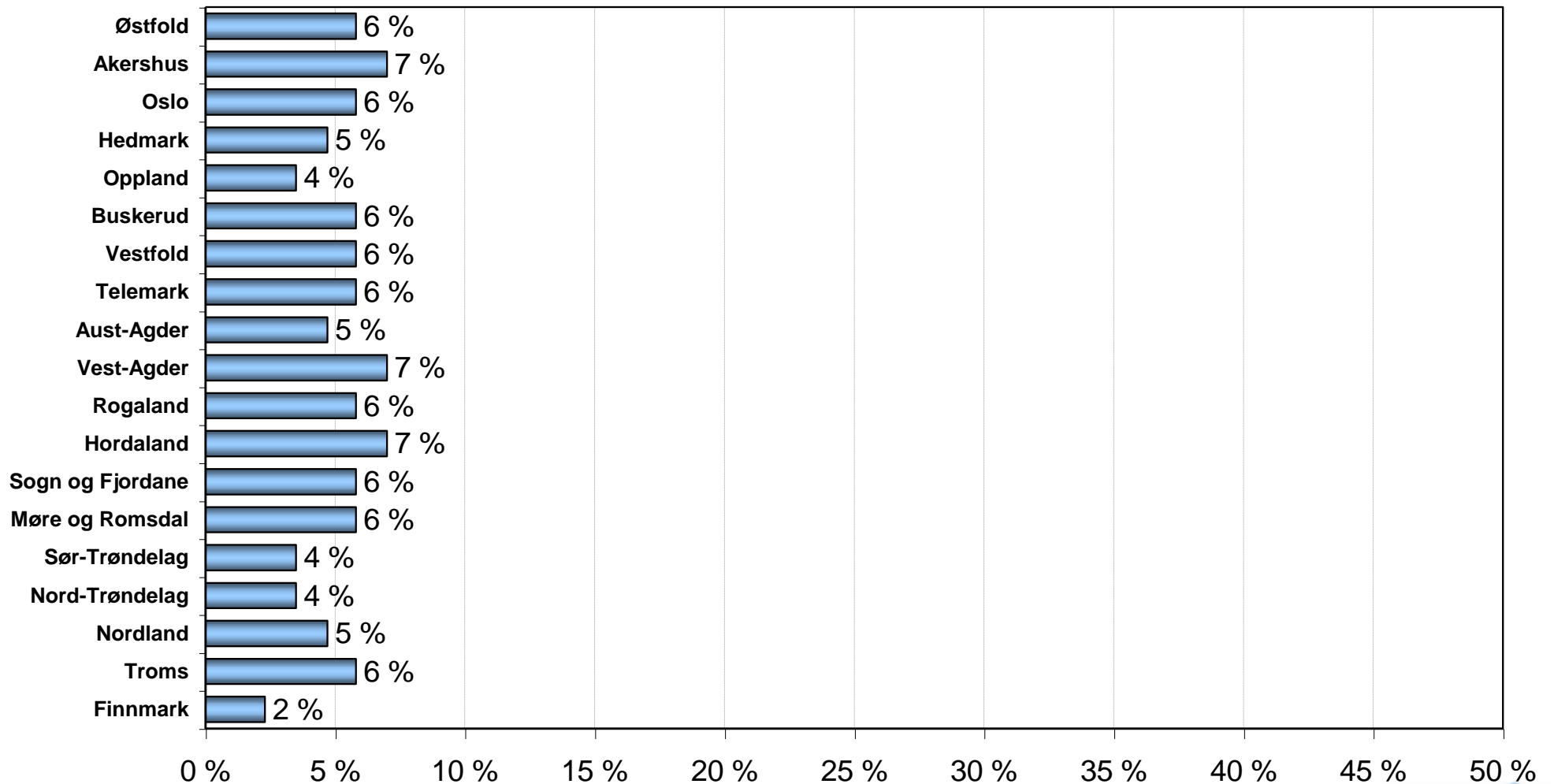
Spm. 1 Hvor mange elever er det på den skolen du jobber på?

Spm. 2 Hva er din stilling på skolen?

Spm. 3 I hvilket fylke ligger skolen du jobber på?

Konklusjoner

1. **50% av 5. klassingene kan ikke svømme 200 meter. Dette utgjør over 30 000 elever**
2. **Svømmedyktighet trenger tid. De med best svømmedyktighet, er de som lærte tidligst å svømme**
3. **De første svømmetak læres ofte av foreldre eller på ferie. For mange elever er likevel svømmeundervisning på skolen den eneste arena for å bli svømmedyktig**
4. **De aller fleste elevene ønsker mer svømming på skolen, kun 2% ønsker mindre. Dette samsvarer med at 86% av lærerne skulle ønske at det ble satt av mer tid til svømmeopplæring**
5. **Av de som har svømmeundervisning (46%) har halvparten 1 time eller mindre i måneden**
6. **5.klassinger i Oslo har lite/ingen svømmeundervisning**
7. **46% av norske 5.klassinger har svømmeundervisning, kun 2% har dette i Oslo**
8. **Elever fra Oslo eller elever som har foreldre med fremmedkulturell bakgrunn har gjennomgående dårligst svømmedyktighet**